

Stockholms stads industriverksstyrelse.

Industriverksstyrelsen.

Torsgatan 22, Va.; t. 22 30 60. Styrelsen sammanträder minst en gång varje månad.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Vid den kommunala omorganisationen år 1920 sammanfördes förvaltningen av Stockholms gas-, elektricitets- och vattenledningsverk under en gemensam styrelse, benämnd styrelsen över Stockholms stads industriella verk, numera *Stockholms stads industriverksstyrelse*. Denna trädde i verksamhet den 10 april 1920.

Industriverksstyrelsen har till uppgift att handhåva förvaltningen av stadens gas-, elektricitets- och vattenledningsverk ävensom vattenfall, andra fastigheter och anläggningar, som av staden för dessa verk användas eller förvärfvas, jämte för hithörande ändamål utförda ledningar och andra anläggningar. På styrelsens ankommer att antaga och entlediga entreprenörer för vatten-, gas- och elektriska ledningar samt avloppsledningar, efter de närmare bestämmelser, som av stadsfullmäktige meddelas. Styrelsen har dessutom att ombesörja de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas.

Stadsfullmäktiges prövning underställas de styrelsens beslut, som angå taxa och reglemente för begagnande av gas, elektricitet och vatten från de kommunala verken, grunder för bestämmande av priset för den allmänna gatubelysningen, där ej överenskommelse härom kan komma till stånd med vederbörande nämnd, samt gasens värmevärde. Under industriverksstyrelsen lyda gasverket, elektricitetsverket och vattenledningsverket. Gasverket och elektricitetsverket hava såsom gemensam chef en direktör. Chefskapet över vattenledningsverket utövas av direktören för verket.

Industriverksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två kalenderår. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid styrelsens sammanträden äga direktören för gas- och elektricitetsverken samt direktören för vattenledningsverket, var för

sitt förvaltningsområde, närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet.

Delegerade av styrelsen, bestående av ordföranden, vice ordföranden samt en ledamot jämte suppleanter för dem, äga att mellan styrelsens sammanträden tillsammans med direktören för respektive verk, och under förutsättning att meningsskiljaktighet ej råder, fatta beslut i frågor av mindre räckvidd eller av särskilt brådskande natur, med skyldighet för delegerade att vid styrelsens närmast infallande sammanträde anmäla sålunda fattade beslut.

Instruktion m. m. Instruktion för Stockholms stads industriverksstyrelse, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 64). Arbetsordning 27 mars 1931 för styrelsen jämte instruktion för direktören och [överingenjörerna] vid gas- och elektricitetsverken, direktören för vattenledningsverket samt styrelsens sekreterare, med ändr. 23 mars 1942.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 95,639,200 kr. (därav engångs 100,000 kr.), kapitalbudgeten 235,000 kr., låneandel, i linjen 36,978,000 kr., inom linjen 14,433,000 kr., dessutom förlagsmedel vattenledningsverket 2,300,000 kr., gasverket 15,000,000 kr., elektricitetsverket 6,000,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 115,223,000 kr., kapitalbudgeten 235,000 kr.

Industriverksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Göransson, K. Harald, borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset måndagar 11—12, i övrigt efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Lundström, P. J., faktor.

Övriga ledamöter.

***Aastrup, N. G. E.**, direktör, stadsfullm.

***Dahl, J. A.**, smed.

***Petersson, K. Hugo**, bussförare, stadsfullm.

Silverbäck-Göransson, Greta G., fru, stadsfullm.

***Styrman, G. A.**, f. d. verkst. direktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Eriksson, Axel, ombudsman.

*Huss, E. J., vice verkst. direktör.

*Jonson, E. G. D., ombudsman.

*Norén, E. H., kamrerare.

Wattman, E. G., bussförare.

Åkerman, O. M. J., civilingenjör, stadsfullm.

Sekreterare.

Westman, E. G., tf. vice stadsjurist (se sid. 104),
tjl., Spångberg, L. O., tf. stadsadvokat (se
sid. 104).

Industriverksstyrelsens delegerade.

Göransson, K. Harald, ordf.; Dahl, J. A.; Lundström, P. J., vice ordf.

Suppleanter²⁾: Aastrup, N. G. E.; Eriksson, Axel; Silverbäck-Göransson, Greta G.; Styrman, G. A.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av industriverksstyrelsens och löneavtalsnämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Nicolausson, B. A., bitr. avdelningschef.

Kulin, H. V., chaufför.

Qvarfördt, S. B., förman, ordf.

Suppleanter:

Gustavsson, K. G., tjänsteman.

Karlmann, K. O. S., målarmästare.

Industriverksstyrelsens expedition.

Torgsgatan 22, Va.; t. 22 30 60; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30).

Expeditionen förestås av sekreteraren, vilken bl. a. åligger att föra protokoll vid styrelsens och dess delegerades sammanträden.

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall för ordföranden och ledamoten hr Styrman i första hand inträda suppleanterna hrr Åkerman, Norén och Huss i nu nämnd ordning, vid förfall för vice ordföranden samt ledamöterna hr Dahl och fru Silverbäck-Göransson i första hand inträda suppleanterna hrr Eriksson, Jonson och Wattman i nu nämnd ordning, vid förfall för ledamoten hr Aastrup i första hand inträda suppleanterna hrr Huss, Åkerman och Norén i nu nämnd ordning samt vid förfall för ledamoten hr Petersson i första hand inträda suppleanterna hrr Wattman, Eriksson och Jonson i nu nämnd ordning.

²⁾ Enligt styrelsens beslut skall vid förfall för ordföranden i första hand inträda suppleanterna hrr Aastrup och Styrman i nu nämnd ordning samt vid förfall för vice ordföranden och ledamoten hr Dahl i första hand inträda suppleanterna fru Silverbäck-Göransson och hr Eriksson i nu nämnd ordning.

Av de å stadskansliets stat upptagna stadsadvokaterna tjänstgör en hos industriverksstyrelsen såsom dess ombudsman. Styrelsen har åt denne uppdragit att jämval vara styrelsens sekreterare.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 59,600 kr.

Sekreterare och ombudsman.

Westman, E. G., tf. vice stadsjurist (se sid. 104),
tjl., Spångberg, L. O., tf. stadsadvokat
(se sid. 104 och ovan); mottagningstid: 10—
11; t. 22 30 60 eller 23 65 40.

Notarie (26).

Tholson, C.-R., biträdande jurist; t. 22 30 60.

Kontorsskrivare (13).

Andersson, Margit E.; t. 22 30 60.

Ett kontorsbiträde.

Vattenledningsverket.

Torgsgatan 30, Va. (postgirokonto nr 908);
t. »vattenledningsverket»; expeditionstid:
8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag
8,30—14) (för telefonmeddelanden hela dygnet
t. »vattenledningsverket»); direktörens
och avdelningschefernas mottagningstid
(därest icke annat anges): 13—14 (lör-
dagar och dag före helgdag 13—13,30).
Norsborgsverket: Norsborg; t. Norsborg
10, 44 och 4 (förrådet).

Lovöverket: Drottningholm; t. 99 01 80,
99 01 81 och 99 04 45.

Stadens behov av vattenledningsvatten tillgodoses genom trene vattenverk, Norsborgsverket och Lovöverket. Som vattentäkt användes i huvudsak Mälaren.

Norsborgsverket är beläget vid Norsborg i Botkyrka socken, mellan Bornsjön och Mälaren. Tidvis användes även Bornsjön som vattentäkt. Verket, som togs i bruk år 1904, har en kapacitet av ca 160,000 m³ per dygn. Vattnet renas genom långsamfiltrering och klorering. Allt vatten kalkas därjämte.

Lovöverket är beläget vid Prästvik å Lovön invid Mörbyfjärden. Verket, som togs i bruk år 1933 och utvidgades åren 1937—1938, har en leveransförmåga av ca 120,000 m³ per dygn. Vattnet genomgår först en kemisk rening genom fällning med aluminiumsulfat jämte snabbfiltrering och därefter en biologisk rening genom långsamfiltrering. Allt vatten luftas, kalkas och kloreras därjämte.

För vattnets distribution finnas ca 122 km huvudledningar med diametrar över 500 mm samt ca 907 km med mindre diametrar (servisledningar till fastigheterna ej inräknade). Vattenreservoarer finnas i staden vid sjön Trekanten, i Vanadislunden, vid Ugglevikskällan och vid Kam-

IvS

pementsbacken med en sammanlagd effektiv volym av c:a 55,500 m³. Den sistnämnda reservoaren ligger c:a 28 m lägre än övriga reservoarer, varför den försetts med ett pumpverk, som trycker vattnet från reservoaren in i rörnätet under tömningsperioderna. Pumpverket manövreras normalt från Norsborgsverket. För vatten-tryckets höjande inom vissa områden finnas ett vattentorn jämte pumpverk vid Mosebacketorg och 23 helautomatiska högzonspumpverk. Dessutom är ett pumpverk vid Pålundet anlagt i och för bättre tillförsel till norra stadsdelarna vid vissa tillfällen.

Under vattenledningsverkets förvaltning stå även de lantegendomar, som av staden inköpts för anläggningen av Norsborgsverket och för kontrollen av vattentillflödena till Bornsjön (jfr nedan). Inseendet över jordbruket å dessa lantegendomar handhaves av en agronom och tillsynen och skötseln av därå befintliga skogar av en jägmästare med biträde av två skogvaktare.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms vattenledningsverk, fastställt av ÖA 16 juli 1925, med ändr. Taxa för vatten, levererat inom Stockholm av Stockholms vattenledningsverk, fastställd av ÖA 9 dec. 1924, med ändr. Enligt denna taxa utlämnas vatten endast genom vattenmätare; priset utgör 20 öre per kbm (med rabatt för större förbrukning).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 9,856,200 kr. (därav engångs 100,000 kr.), dessutom förlagsmedel 2,300,000 kr.; kapitalbudgeten 235,000 kr., låne-medel, i linjen 4,900,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 12,066,000 kr., kapitalbudgeten 235,000 kr.

Direktör (B 21).

Garberg, E. V. (förordn. t. o. m. ³¹/10 1952).

Kansliet.

Registrator.

Söderberg, H. E. (Norah), förste kontorsskrivare (16).

Ett första kontorsbiträde.

Förste expeditionsvakt (12).

Strähle, K. O.

Tre telefonister, ett expeditionsvaktsbiträde.

Driften.

Förste ingenjör (B 13).

Lindquist, E. G. W.

Ingenjör (28).

Bergström, S. E.

Norsborgsverket.

Driftsingenjör (32).

Helleday, W. H.

Maskinmästare (22).

Larsson, G. S.

Övermaskinist (20).

Vakant, *tf.* Johansson, E. J. E.

En *verkmästare* (2 kl.), fyra *maskinister* (2 kl.), en *förrädsförmän*, en *filtervakt*, en *automobilförare* samt (vid 1949 års början) 63 arbetare.

Kammarsskrivare (20).

Löfgren, K. A. E.

Kontorsassistent (18).

Söderquist, K. G. H.

En *kontorist*, ett första kontorsbiträde.

Norsborgsverkets utvidgning.

Arbetschef (32).

Vakant, *tf.* Björklund, H.

Biträdande ingenjör (24).

Grandell, C. E. G.

En *verkmästare* (2 kl.), en *verkmästare* (3 kl.), en *förste kontorist* samt (vid 1949 års början) 74 arbetare.

Lovöverket.

Maskinmästare (22).

Thomsson, K. W. K.

Övermaskinist (20).

Öhman, O. E.

Kontorsassistent (18).

Kjellberg, H. W.

Fyra *maskinister* (2 kl.), en *vik. maskinist*, en *kontorist* samt (vid 1949 års början) 21 arbetare.

Laboratoriet

(vid Norsborgsverket och Lovöverket).

Laboratorieföreståndare (30).

Westberg, N. K. G.

Förste kemist (21).

Larén, L. U.

En *laborant*, tre *laboratoriebiträden*.

Bornsjöegendomarna.

Agronom (26)

(gemensam med fastighetskontoret, se sid. 137).

Nisbeth, C. W. C:son; mottagningstid: tisdagar 9—12.

Stadsjägmästare (32)

(gemensam med fastighetskontoret, se sid. 137).

Olin, C. G.; mottagningstid: tisdagar 10—12.

Två *skogvaktare* samt (vid 1949 års början) 12 *skogarbetare*.

Distributionen.*Förste ingenjör (B 13).*

Vakant, *tf.* Nordenstahl, N. G. E.

Rörnåtsavdelningen.*Driftsingenjör (32).*

Svensson, E. D.

Ingenjör (28).

Nordenstahl, N. G. E., tjl. (se ovan).

Biträdande ingenjör (24).

Holm, K. I.

Tre *verkmästare (1 kl.)*, fem *verkmästare (2 kl.)*, en *verkmästare (3 kl.)*, två *verkmästarebiträden*, en *mättningsförmän*, aderton *distriktsförmän*, en *kontorist*, två *automobilförare*, två *första kontorsbiträden* samt (vid 1949 års början) 142 *arbetare*.

Inspektionsavdelningen.*Ingenjör (28).*

Alvendal, R. A.; mottagningstid 9—10 och 13—14.

Underingenjör (22).

Kjellstrand, G. H.; mottagningstid 9—10 och 13—14.

Underinspektör (20).

Hultman, S. E.

Fyra *tillsyningsmän*, fyra *första kontorsbiträden*, tre *kontorsbiträden*, ett *expeditionsvaksbiträde*.

Verkstadsavdelningen.*Ingenjör (28).*

Ahlberg, K. J. W.

Underingenjör (22).

Vakant.

En *verkmästare (1 kl.)*, tre *verkmästare (2 kl.)*, en *verkmästare (3 kl.)*, en *förste kontorist*, två *första kontorsbiträden*, en *portvakt* (och *städerska*) samt (vid 1949 års början) 62 *arbetare*.

Högzonerna.*Övermaskinist (20).*

Åkerström, G. N.

Två *maskinister (3 kl.)* samt (vid 1949 års början) 4 *arbetare*.

Inköps- och förrådsavdelningen.*Förrådsförvaltare (26).*

Mannerdahl, K. G.

Kammarsskrivare (20).

Sandell, C. G.; Gehrenhult, M. H. V., tjl. (se sid. 141).

Kontorsassistenter (18).

Rågfeldt, E. B. L.; Landström, E. B.; Eriksson, H.

En *förrådsmästare (2 kl.)*, en *förste kontorist*, två *förrådsförmän*, en *förråds-vaktmästare*, två *kontorister*, två *kontorsbiträden*, ett *vik. kontorsbiträde*, ett *expeditionsvaksbiträde* samt (vid 1949 års början) 21 *arbetare*.

Avdelningen för arbetarstatistik m. m.*Kammarsskrivare (20).*

Ericson, H. M.

Två *förste kontorister*, ett *kontorsbiträde*, ett *vik. kontorsbiträde*.

Byrån för tekniska utredningar.*Förste ingenjör (B 13).*

Holmberg, K. G. E.

Ingenjörer (28).

Björklund, H., tjl. (se sid. 188); Anderberg, S. M.; Borg, K. V.

Biträdande ingenjörer (24).

Andersson, K. E.; Laasby, A. M.; Silfwerbrand, C.-H. M.

Konstruktörer (21).

Upperud, P. V.; Berfeld, B. G.

Föreståndare för kartbyrån (20).

Carlson, C. G.

En *ritare*, fem *ritbiträden*, ett *vik. ritbiträde*.

Kameralavdelningen.*Kontorschef (30).*

Alinder, E. G.

Bokföringen och kassan.

Kamrerare (3 kl.) (26).

Enblom, K. J. E.

Förste kammarsskrivare (22).

Billhart, F. O.

Kammarsskrivare (20).

Andrén, G. B.

Kontorsassistenter (18).

Söderman, N. T.; en vakant, *tf.* Nyström, f.
Svenson, E. Märta A.

Förste kontorsskrivare och kassör (16).

Kindström, f. Jakobson, Greta A. M.

Ett första kontorsbiträde, tre kontorsbiträden, en expeditionsvakt, ett vik. expeditionsvaktsbiträde.

Debiteringskontoret.

Kontorsassistent (18).

Hallberg, Dagmar A.

Förste kontorsskrivare (16).

Nyström, f. Svenson, E. Märta A., *tjl.* (se ovan);
Dubois, f. Wahlberg, Greta.

Tre första kontorsbiträden, åtta kontorsbiträden, ett vik. kontorsbiträde, elva avläsare, två expeditionsvakter, två expeditionsvaktsbiträden, ett vik. expeditionsvaktsbiträde.

Gas- och elektricitetsverken.

Direktörskontoret.

(Gemensamt för båda verken.)

Torsgatan 22, Va., och Tulegatan 13, Va.; t. 2230 60 eller 2365 40; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 97,500 kr.

Direktör (B 22)

(nuv. inneh. g E).

Kleman, C. F. (förordn. t. o. m. ³⁰/s 1952),
(träffas Tulegatan 13 vanligen alla förmiddagar och Torsgatan 22 vanligen alla eftermiddagar).

Chefsingenjör (B 19).

Tennander, S. A. V. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1949),
för avdelningarna för distribution och uppbörd samt taxor, ackvisition och propaganda.

Kamrerare (2 kl.) (28)

(nuv. inneh. g 20).

Lindqvist, C. E. O.

Gasverket.

Torsgatan 22, Va. (postgirokonto nr 60); t. 2230 60; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30); mottagningstid för chefsingenjör, kontorschef och avdelningschefer: 14—15 (lördagar och dag före helgdag 13—13,30). Beträffande koks försäljningens och Värtagasverkets adresser och telefoner m. m. se nedan.

Vid stadens gasverk, Värtagasverket vid Lilla Värtan, tillverkas gasen numera uteslutande i en kammarugnsanläggning, bestående av sammanlagt 88 kammare. Totala kapaciteten är ca 1,250 ton kol per dygn, motsvarande en maximal gastillverkning av ca 135 miljoner m³ per år. För ugnarnas underledning användes dels generatorgas, som framställs i en särskild centralgeneratoranläggning med 14 st. gasgeneratorer, dels i vissa fall kolgas från kammarugnarna. Den erhållna koksen sorteras och utlämnas medelst 2 st. kokssorteringsverk och en större koksicka.

Vid gasens rening erhållas ett flertal biprodukter, nämligen tjära, som i en tjärdestillationsfabrik förädlas till olika tjärprodukter, maximalt ca 15,000 ton per år, ammoniak, som bearbetas till svavelsyra och kaustik ammoniak, maximalt sammanlagt ca 4,000 ton per år samt slutligen bensolprodukter, huvudsakligen 90-procentig motorbensol, toluol, xylool och tungbensol, maximalt sammanlagt ca 3,100 ton per år.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 maj 1947 bevilja industriverksstyrelsen ett anslag å 4,600,000 kr. till ny ångcentral med kraftmaskineri vid Värtagasverket.

Som reserv för gastillverkningen finnes ett vattengasverk med 4 st. vattengasgeneratorer, vardera med en maximal kapacitet av 50,000 m³ karburerad eller 35,000 m³ okarburerad vatten-gas per dygn.

Fem gasklockor med en sammanlagd volym av 414,000 m³ äro i bruk, varav fyra äro belägna vid verket och en vid Sabbatsberg. För gasens distribuering finnas 2 st. pumpstationer för högttryck med tillhörande 45 st. regulatorstationer, som huvudsakligen förse stadens ytterområden och övriga förorter med gas samt en pumpstation för medelttryck med tillhörande 9 st. regulatorstationer för de centrala stadsdelarna. Totala längden av högttrycks- och me-

deltrycksledningarna är c:a 114 km och av lågtrycksledningarna c:a 714 km.

Gasen användes numera helt och hållet för värmeändamål och förbrukningen fördelar sig med c:a 60 % till hushållen och c:a 40 % till industrin.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms gasverk och elverk, antaget av SF 20 mars 1944, med ändr. (Kf 1944: nr 14, 1948: nr 18). Taxa för gas, levererad från Stockholms gasverk, fastställd av ÖA 5 jan. 1924, med däri vidtagna ändringar betr. gaspriset; fr. o. m. 1 jan. 1928 utgjorde gaspriset 10 öre per kbm (med rabatt för större förbrukning). Jämlikt bemyndigande av SF har industriverksstyrelsen beslutat höja gaspriset den 15 dec. 1939 med 2 öre per kbm samt den 29 mars 1940 med ytterligare 8 öre per kbm, varefter priset sålunda utgick med 20 öre per kbm med rabatt för större förbrukning. Industriverksstyrelsen har senare beslutat sänka gaspriset dels den 11 nov. 1940 i form av ökad rabatt vid större förbrukning, dels den 15 juni 1942 med genomgående 2 öre per kbm och den 21 dec. 1942 med ytterligare 2 öre per kbm för grundpriset och första rabattsteget samt med 1 öre per kbm för andra rabattsteget. Priset utgår sålunda från den 2 jan. 1943 eller därefter skedd avläsning med 16 öre per kbm samt med resp. 11 och 9 öre per kbm för den del av förbrukningen, som överstiger 1,600 resp. 3,600 kbm per år. SF hava fastställt bestämmelser rörande leverans av gas till Sundbyberg (29 april 1912), till Råsunda (16 juni 1913), till Nya Hagalund (29 juni 1914) och till Huvudsta (20 juni 1929). SF hava därjämte bemyndigat industriverksstyrelsen att besluta om leverans av gas till enstaka anläggningar utom staden.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 43,193,000 kr., dessutom förlagsmedel 15,000,000 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 12,950,000 kr., inom linjen 9,403,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 43,193,000 kr.

Chefsingenjör (B 19)

(nuv. inneh. g 27).

Pilo, C.-W. (förrordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1952).

Kontorschef (30).

Fritzell, E.

Förvaltningen.

Bokföringskontoret.

Kamrerare (3 kl.) (26).

Vakant, *tf.* **Jacobsson, E. H.**

Förste kammarsskrivare (22).

Alsén, J. A. H.; Hultström, F. G.; Nord, I. Ch. W., tjl. (se nedan).

Kontorsassistenter (18).

Staaft, H. K.; Schallin, M. H.

Förste kontorsskrivare (16).

Bodin, Ingrid H. S.

Ett *första kontorsbiträde*, åtta *kontorsbiträden*.

Kassakontoret.

Kassör (24).

Vakant, *tf.* **Nord, I. Ch. W.**

Kontorsassistent (18).

Lind, C. O.

En *expeditionsvakt*.

Kansliet.

Förste kammarsskrivare (22).

Forssell, K. G.

Kammarsskrivare (20).

Lundberg, N. S.

En *kontorsskrivare*, en *kontorist*, fyra *första kontorsbiträden*, sju *kontorsbiträden*, en *telefonist*.

En *förste expeditiönsvakt*, tre *expeditiönsvaksbiträden*.

Koksförsäljningen.

Torsgatan 22, Va. (postgirokonto nr 60); t. 34 06 20; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30).

Inköpschef (B 13).

Vakant, *tf.* **Carell, S. T.** (i viss omfattning).

Förste kammarsskrivare (22).

Carell, S. T. (se även ovan).

Kammarsskrivare och kassör (20).

Håkansson, G. H.

Kammarsskrivare (20).

Sabel, G. E.; Holmberg, O. G:son.

Eldningskonsulenter (20).

Tjelder, V. F. I., tjl. (se sid. 217); **Eriksson, N. S.**

Kontorsassistenter (18).

Holm, C. E. A.; Ericsson, E.-A.; Stenius, A. I.

En *kontorist*, ett *första kontorsbiträde*, elva *kontorsbiträden*, ett *expeditiönsvaksbiträde*.

Värtagasverket.

Värtan; t. 23 30 90; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30).

Förste ingenjör (B 13).

Fredriksson, V. J. V.

Gastillverkningsavdelningen.

Driftsingenjör (32).

Jeanson, K. B. H.

Biträdande ingenjör (24).

Vakant.

Förste gasmästare (22).

Carlsson, E. T.

Gasmästare (20).

Rudberg, K. A. K.; Nilsson, H.; Johansson, B.; en vakant.

Biproduktsavdelningen.

Ingenjör (28).

Strömberg, B. W.

Förste gasmästare (22).

Vakant.

Gasmästare (20).

Vakant.

Verkstadsavdelningen.

Ingenjör (28).

Vakant.

Förste gasmästare (22).

Gustafsson, K. E.

Gasmästare (20).

Söderström, A. G. J.; en vakant.

Koks- och transportavdelningen.

Ingenjör (28).

Dagberg, K. A.

Förste gasmästare (22).

Eklund, S. S. E.

Gasmästare (20).

Österholm, N. E.

Avdelningen för gastekniska anläggningar och driftkontroll.

Byråingenjörer (32).

Dahlbeck, S. W.; Ljungqvist, B. A. J.

Ingenjör (28).

Waldenström, S. E.

Biträdande ingenjör (24).

Vakant.

Underingenjör (22).

Vakant.

Konstruktör (21).

Bjelving, C. M.

Kemist (19).

Zetterström, T. V.

Ritare (19).

Nyström, S. O.; Norin, N. T.; två vakanta.

Tre skiftlaboranter, en ritare.

Laboratoriet.

Laboratorieföreståndare (30).

Qvarfort, S. G.

Ingenjör (28).

Boklund, A. B. U. J.

Biträdande ingenjör (24).

Vakant.

Förste kemister (21).

Malmgren, O. Ch.; Ohlsson, E. O. B.

Kemister (19).

Rehnberg, E. G.; Asplund, B. G. R.; Hemlin, S.-O.; Fahlén, C. B.

Två laboranter.

Bokföringsavdelningen.

Kamrerare (3 kl.) (26).

Idholm, K. G.

Förste kammarskrivare (22).

Hultell, I. G. R.

Kammarskrivare (20).

Jaensson, K. B.; Sköld, E. E. E.¹⁾; Rehnberg, A. O.¹⁾; Stenfalk, A. G.; Weimer, H. D.

Kontorsassistenter (18).

Sevell, A. W. F.; Holmberg, B. L., tjl. (se sid. 209); Wall, S. Y.; Bergström, K. O. L.; Nordström, C.-I.; Kobbe, H. V. A.; Grener, N. I.

Ett första kontorsbiträde, tio kontorsbiträden, två tillfälliga expeditionsvakter.

Inköps- och förrådsavdelningen.

Förrådsförvaltare (26).

Bergstrand, K. H.

¹⁾ Åtnjuter avlönning enligt g 15.

Förste kammarskrivare (22).

Törngren, B. T. O.

Kammarskrivare (20).

Strandberg, K. W.; Mesterton, C. J.

Kontorsassistenter (18).

Lind, J. I. F.; Carlson, J. E.; Lönnervall, K. I. A.; Jonsson, P. G.; Borgfeldt, N. S. R.; Park, P.-A.

Förrådsmästare (2 kl.) (18).

Hydmark, G. S.

Tre *förrådsvakter*, tre *kontorsbiträden*.

Nybyggnadsavdelningen.

Arbetschef (32).

Hainer, N. G.

Ingenjör (Ex 28).

Vakant.

Biträdande ingenjör (24).

Stenudd, O. C. T.

Underingenjörer (22).

Vakant; Engström, K. G. V.

Konstruktörer (21).

Sundberg, O. B. E.; Billing, B. J. M.; Larsson, K. E. W.

Ritare (19).

Landell, K.; Danielsson, J. Hj.; Lindahl, S. R.; en vakant.

Kontorsassistent (18).Vakant, *tf.* Malmström, Birgit H. E.Tre *ritare*, en *gasförmän*.

Dessutom vid Värtagasverket: sex *förste gasförmän*, fem *gasförmän* (1 kl.), tolv *gasförmän* (2 kl.), två *gasförmän* (3 kl.), sex *gasmästarbiträden*, sex *portvakter*, *tillika kontrollanter* samt (vid 1949 års början) 393 arbetare.

Rörnätet.

Förste ingenjör (B 13).

Wilner, H. A. S.

Rörnätsavdelningen.

Ingenjörer (28).

Wahlgren, E. G.; Edman, G. A.

Underingenjör (22).

Löfgren, T. K. E.

Förste gasmästare (22).

Larsson, E. J.

Gasmästare (20).Königsson, E. R.¹⁾, *tjl.*, *tf.* Arvidsson, R. V.; Gustafsson, A. E.*Föreståndare för kartbyrån* (20).

Lindström, G. H.

Ritare (19).

Dahl, H. O. R.

En *ritare*, åtta *ritbiträden*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Inköps- och förrådsavdelningen.

Förrådsförvaltare (26).

Gillstedt, A. H.

Förste kammarskrivare (22).

Bergschöld, F. E.

Kammarskrivare (20).

Samuelsson, K. A. W.; Tidal, A. F.

Kontorsassistent (18).

Krumlinde, C. G. W.

Förrådsmästare (2 kl.) (18).

Benell, D. E.

Ett *gasmästarbiträde*, två *förrådsvakter*, ett *första kontorsbiträde*, ett *kontorsbiträde*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Dessutom vid rörnätet: en *gasförmän* (1 kl.), fyra *gasförmän* (2 kl.), två *gasförmän* (3 kl.), tre *gasmästarbiträden* samt (vid 1949 års början) 109 arbetare.

Installationen.

Förste ingenjör (B 13).

Nilsson, B. M.

Byrå för tekniska utredningar samt ackvisition och kundtjänst.

Byråingenjör (32).

Marnell, J. V.

Ingenjörer (28).

Wennerbärg, P. A.; Holmqvist, R. F. R.

¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt g 15.

Biträdande ingenjörer (24).

Hamberg, H. G. S.; Tärnström, N. A.

Underingenjör (22)

Engnes, G. E.

Ritare (19).

Thorling, S. E. W.; Lindvall, J. V. F.

En *laborant*, två *ritare*, ett *ritbiträde*, en *kopist*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Provköket.

Torsgatan 26, Va.

Hemkonsulenter (16).

Engnes, f. Frisk, Margit M. L.; Cadenlus, f. Almgren, B. Constance M.

Norra utställningen.

Kungsgatan 54, C.; t. 22 30 60; utställningen hålles öppen 8,30—16,30.

Utställningsföreståndare (22).

Vakant, *tf.* Ceder, O. V.

Ett *utställningsbiträde*, ett *kontorsbiträde*.

Södra utställningen.

Blå Bodarna 4, Sö.; t. 22 30 60; utställningen hålles öppen 8,30—16,30.

Utställningsföreståndare (18).

Pettersson, E. G. E.

Ett *kontorsbiträde*.

Mätare- och kontrollavdelningen.

Ingenjör (28).

Lilje, C.-G.

Biträdande ingenjörer (24).

Stenberg, C. F. L.; Alfredsson, B. E.

Underingenjörer (22).

Levander, G. E.; Isaksson, N. J.

Gasmästare (20).

Halldin, T. B.

Kammarsskrivare (20).

Vakant, *tf.* Hofstedt, J. E.

Kontorsassistent (18).

Hörmark, A.

Ett *första kontorsbiträde*, fem *kontorsbiträden*.

Apparat- och verkstadsavdelningen.

Ingenjör (28).

Larsson, K.

Förste gasmästare (22).

Södergård, E. E. E.; Mårtenson, K. H.

Förste kammarsskrivare (22).

Harlén, C. G.

Kammarsskrivare (20).

Ceder, O. V., tjl., *tf.* utställningsföreståndare (22) (se ovan).

En *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Dessutom vid installationen: tre *gasförmän* (1 kl.), fem *gasförmän* (2 kl.), två *gasmästarbiträden*, en *värmeledningsskötare*, en *automobilförare*, tre *portvakter* (1 kl.) samt (vid 1949 års början) 129 *arbetare*.

Dessutom vid gasverket följande vakanta befattningar och tjänster, på vilka förordnanden ej utfärdats:

En *ingenjör*, en *underingenjör*, en *konstruktör*, en *ritare*, två *kontorsassistenter*, en *gasförmän* (1 kl.), ett *första ritbiträde*, två *kontorister*, två *första kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt*, två *expeditionsvaktsbiträden*.

Elektricitetsverket.

Tulegatan 13 (postadress: Stockholm 19; postgirokonto nr 80); t. 23 65 40; expeditionstid: 8,50—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,50—13,50); mottagningstid för chefsingenjör och avdelningschefer: 14—15 (lördagar och dag före helgdag 13—13,50).

Stockholms behov av elektrisk kraft tillgodoses dels från stadens egna vattenkraftverk vid Untra och Järpströmmen (det senare tillhörigt aktiebolaget Svarthålsforsen) samt dess ångkraftverk vid Värtan, dels genom överförande av kraft från Lanforsens, Krängede och Gammelänge kraftverk, i vilka staden är delägare. Den från vattenkraftverken erhållna elektriska energien inmatas i stadens jordkabelnät genom transformatorer uppställda vid Värtan och Skanstull. För ytterligare transformering m. m. ha i olika delar av staden inrättats ett antal understationer (se sid. 197).

Värtaverket, som numera i huvudsak tjänstgör som spetsbelastnings- och reservverk, har en maskineffekt av omkr. 110,000 kW.

Vid Untraverket, som är beläget i Söderfors socken i Uppsala län, erhålles vattenkraften från ett antal av staden inköpta forsar i Dalälven. Från Untraverket, som innehåller fem turbiner,

varav fyra å 7,500 och en å 9,000 kW, kunna c:a 38,000 kW erhållas.

Staden har tillsammans med Sandvikens jernverksaktiebolag utbyggt den nedanför Untra-verket i Dalälven belägna Lanforsen. För detta ändamål bildades 1926 ett bolag, Lanforsens kraftaktiebolag (se vidare sid. 434). Strömleveransen härifrån påbörjades den 8 juli 1930. Stockholms andel i Lanforsverket utgör c:a 24,000 kW.

Vidare har staden förvärvat 2,100 aktier i Krångede aktiebolag och därigenom erhållit delägar rätt med $\frac{1}{35}$ i bl. a. Krångedefallen, de mest betydande fallen i Indalsälven. Genom nyemissioner 1941 och 1943 har staden förvärvat ytterligare 2,100 aktier. Det sammanlagda aktieinnehavet utgör sålunda 4,200 st. (Övriga delägare i nämnda bolag äro Sandvikens jernverk, Fagersta bruk, SKF-Hofors bruk, Bergslagens gemensamma kraftförvaltning, Korsnäsverken och Sydsvenska kraftaktiebolaget.) Den å staden ankommande andelen av effekten beräknas vid fullständig utbyggnad enbart av Krångedefallen komma att uppgå till c:a 28,000 kW, räknat vid fördelningsstationen i Horndal. Leveransen av energi från Krångede började den 13 juli 1936. Vid nuvarande utbyggnad utgör Stockholms andel 18,800 kW, räknat i Horndal. Härtill kommer sedan den 12 juni 1944 stadens andel i det av Krångede aktiebolag ägda Gammelänge kraftverk 5,100 kW, ävenledes räknat i Horndal.

För att tillförsäkra staden möjlighet att täcka dess framtida behov av vattenkraft inköpte staden år 1920 aktierna i aktiebolaget Svarthålsforsen (se vidare sid. 433) och förvärvade därmed och genom senare köp äganderätten till sammanlagt 14,53 m av den i Indalsälven belägna Svarthålsforsen. Den 20 september 1948 godkände stadsfullmäktige ett av industriverksstyrelsen framlagt förslag till utförande av vattenkraftverk i Svarthålsforsen genom aktiebolaget Svarthålsforsen till en beräknad kostnad inklusive sjöregleringar m. m. av 46,28 milj. kr. För kraftverkets påbörjande beviljade stadsfullmäktige samtidigt 12,030,000 kr. för åren 1948 och 1949 såsom lån till aktiebolaget Svarthålsforsen. Kraftverket, som avses utbyggt till en fallhöjd av c:a 15 m och en högsta vattenmängd av 525 kubm per sekund, skall utnyttjas medelst tre maskinaggregat med en installerad maskineffekt av sammanlagt 60,000 kW.

År 1938 förvärvade aktiebolaget Svarthålsforsen majoritet även i den till 64,6 m uppgående fallhöjden i Järpströmmen mellan sjöarna Kallsjön och Liten i Undersäkers socken. Den 15 juni 1939 beviljade stadsfullmäktige 27,225,000 kr. som lån till aktiebolaget Svarthålsforsen för anläggning av kraftverk i Järpströmmen jämte sjöregleringar och den 29 oktober 1941 ytterligare 7,130,000 kr. eller sammanlagt 34,355,000 kr. I 1945 års stat beviljades ett ytterligare anslag å 3,500,000 kr. för ett tredje och sista

maskinaggregat. Arbetet med Järpströmmens utbyggnad påbörjades under år 1939 och avslutades i huvudsak år 1944. Kraftverket togs i drift den 3 november 1944 med en maskineffekt av 80,000 kW. Efter tillkomsten av det tredje maskinaggregatet, som togs i drift den 12 juni 1947, utgör den installerade maskineffekten 120,000 kW.

För överförande av kraft från Järpströmmens kraftverk till Horndal beviljade stadsfullmäktige den 29 oktober 1941 12,000,000 kr. såsom lån till aktiebolaget Svarthålsforsen dels för att användas av bolaget självt för en 220 kV kraftledning Järpen—Krångede, dels för att tillhandahållas linjeaktiebolaget Krångede—Horndal för 220 kV kraftledningen Ljusdal—Horndal och Krångede—Hammarforsen. Den 15 juni 1942 beviljade stadsfullmäktige ytterligare 4,000,000 kr. till en kraftledning Krångede—Ljusdal. Kraftledningarna togos i drift linjesträcken Krångede—Midskog den 8 juli 1944 och sträckan Midskog—Järpen den 28 oktober 1944, Krångede—Hammarforsen den 19 oktober 1942, Ljusdal—Horndal den 27 juni 1943 och Krångede—Ljusdal den 28 maj 1944. Linjeaktiebolaget Krångede—Horndal (se vidare sid. 434) har till uppgift att bygga och driva anläggningar för elektrisk kraftöverföring mellan Krångede och Horndal.

Till konsumenterna levereras den elektriska energien i form av likström, 2×220 V och 600—800 V samt trefas växelström 3×220 V, 380/220 V, 6,000 V och 30,000 V. Energileveransen för borgerliga behov under år 1948 bestod till 39 % av likström 2×220 V och till 61 % av trefasström 3×220 och 380/220 V. Likströmsbelastningen hålles praktiskt taget konstant, under det att tillväxten kommer på växelströmssystemet. För transformeringen till lågspänd växelström hava inom olika delar av staden anordnats iialles 373 transformatorstationer och -kiosker samt 10 stolptransformatorer.

Distributionen av elektrisk energi ombesörjes i regel direkt av elektricitetsverket, men inom Brännkyrka och Enskede församlingar (utom Liljeholmen och de kommunala stadsplaneområdena) samt vissa angränsande delar av Nacka församling handhaves distributionen av den av elektricitetsverket levererade elektriska energien av ett särskilt av konsumenterna under stadens medverkan bildat aktiebolag, Brännkyrka och Nacka elektriska distributionsaktiebolag (se vidare sid. 433).

Industriverksstyrelsen har bemyndigats att ingå som medlem i Dalälvens vattenregleringsföretag, som utgör en sammanslutning av ägare till vattenfall i Dalälvens flodsystem och har till ändamål att till gemensam nytta för medlemmarna reglera vattenframrinningen i Dalälven och dess tillflöden. Med hänsyn till stadens äganderätt till större delen av Svarthålsforsen och Järpströmmen (se ovan)

har aktiebolaget Svarthålsforsen ingått som medlem i Indalsälvens vattenregleringsföretag.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms gasverk och elverk, godkänt av SF 20 mars 1944 (Kf 1944: nr 14). Taxa för elektrisk energi, levererad från Stockholms elektricitetsverk, antagen av SF 16 nov. 1936. SF hava bemyndigat industriverksstyrelsen att besluta om leverans av elektrisk energi till enstaka elektriska anläggningar utom staden samt att besluta om ev. erforderliga krisåtgärder. Normaltaxorna för lågspänd ström äro 25 öre per kWh, G kr. per år + 10 öre per kWh samt 2 G kr. per år + 6 öre per kWh, där G är en grundavgift bestämd efter lägenhetens storlek och art. Därjämte finnas effektgränstaxa, motortaxa (12 kr. per mätare och år + 12 öre per kWh) och tidgränstaxa samt ett antal under avveckling varande specialtaxor.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 42,590,000 kr., dessutom förlagsmedel 6,000,000 kr.; kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 19,128,000 kr., inom linjen 5,030,000 kr., inkomster: driftbudgeten 59,964,000 kr.

Chefsingenjör (B 19).

Berg, O. T. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1954), för avdelningarna för drift, produktion och fördelning i stora drag av energi med därtill hörande utvidgnings- och byggnadsarbeten samt förord.

Kontorschef (30).

Pihlstedt, E. E.

Notarie (26).

Danielson, G. L., sekreterare för avtalsfrågor m. m.

Bokföringskontoret.

Kamrerare (3 kl.) (26).

Edholm, J. A.

Förste kammarsskrivare (22).

Fagerell, J. V. W.

Kammarsskrivare (20).

Guldbrand, S. G.; Söderberg, K. S., tjl. (se sid. sid. 199); Rapp, A. M.; Runngren, E. G. K.

Kontorsassistenter (18).

Lindbergh, E. L.; Barfvestam, K. G.

Tre kontorsskrivare, tio kontorsbiträden, ett expeditionsvaktsbiträde.

Kassakontoret.

Förste kassör (26).

Hellgren, H. M.

Förste kammarsskrivare och kassörer (22).

Morén, O. W.; Wunge, N. G. J.

Kammarsskrivare (20).

Söderström, S. E.

En *förste kontorist*, ett *första kontorsbiträde*, ett *kontorsbiträde*, fyra *expeditionsvaktsbiträden*.

Kansliet.

Kamrerare (3 kl.) (26).

Gustafsson, K. F.

Förste kammarsskrivare (22).

Alsén, E. D. J.; Ljungsäter, N. R.

Kammarsskrivare (20).

Thörne, O. F.

Kontorsassistenter (18).

Tryggar, E.; Sjögren, G. Vanja A.

Förste kontorsskrivare (16).

Nyquist, Karin J.

En *förste kontorist*, en *förste expeditionsvakt*, åtta *första kontorsbiträden*, sju *kontorsbiträden*, ett *skrivbiträde*, fyra *telefonister*, fem *expeditionsvaktsbiträden*.

Driften.

Förste ingenjör (B 13).

Dagert, K. O. E.

Centrala driftkontoret och understationerna.

Driftsingenjörer (32).

Holmqvist, E. T.; Nyquist, B. L. F.

Biträdande ingenjörer (24).

Björkegren, E. A.; Haking, S. H.; Aneer, S. I.

Underingenjör (22).

Aderfelt, F. H. E.

Förste elmästare (22)

(nuv. inneh. g 17).

Sundberg, J. T.

Elmästare (20).

Dahlgqvist, A. M.; Linderstam, A. J. E.; Lindqvist, S. H.; Elgrot, S. L.; Söderström, S. S.

Kontorsassistent (18).

Collin, N. H.

*Två kontorsbiträden, ett expediti-
vaksbiträde.*

Tulestationen.

*Kungstensgatan 23 (postadress: Stock-
holm 19); t. 32 27 57.*

*En förste elförman, tre elförmän (1 kl.),
fyra elförmän (3 kl.).*

Brunkebergsstationen.

Mäster Samuelsgatan 21, C.; t. 11 08 73.

*En förste elförman, tre elförmän (1 kl.),
fyra elförmän (3 kl.).*

Östermalmsstationen.

Gumshornsgatan 2, Ö.; t. 62 60 53.

*En förste elförman, tre elförmän (1 kl.),
fyra elförmän (3 kl.).*

Kronobergsstationen.

*Kungsholmsgatan 55—57, K.; t.
50 75 06.*

*En förste elförman, tre elförmän (1 kl.),
fyra elförmän (3 kl.).*

Katarinastationen.

Kapellgränd 12, Sö.; t. 41 37 76.

*En förste elförman, tre elförmän (1 kl.),
fyra elförmän (3 kl.).*

Högalidsstationen.

Krukmakargatan 33, Sö.; t. 43 14 57.

*En förste elförman, tre elförmän (1 kl.),
fyra elförmän (3 kl.).*

Djurgårdsstationen.

Djurgården, Ö.; t. 61 38 23.

Driften automatisk.

Enskedestationen.

Enskede 1; t. 49 46 10.

Fyra elförmän (1 kl.).

Nybohovsstationen (Brännkyrka).

Stockholm 9; t. 45 30 90.

Fyra elförmän (3 kl.).

Lillsjöstationen (Bromma).

Lillsjönäs, Ulesunda; t. 25 68 02.

*Fyra elförmän (1 kl.), en elförman
(3 kl.).*

Danviksstationen.

Alsnögatan 12, Sö.; t. 43 92 33.

Driften automatisk.

Solvallastationen (Spånga).

Bromsten; t. 28 05 42.

Driften automatisk.

Skanstullsstationen.

Södra Hammarbyhamnen; t. 41 92 38.

*Fyra förste elförmän, fem elförmän
(3 kl.).*

Ängbystationen (Bromma).

Ängby; t. 37 09 25.

Driften automatisk.

Härutöver finnas tretton helautomatiska lik-
riktarestationer.

Dessutom vid understationerna: fyra *förste
elförmän*, åtta *elförmän (1 kl.)*, fem *elför-
män (3 kl.)*, fyra *elmästarbiträden*, ett
*expediti-
vaksbiträde* samt (vid 1949 års
början) 78 arbetare.

Untraverket.

Postadress: Orrskog; t. Tierp 57 och 287.

Ingenjör (28).

Lindborg, D. E.

Förste elmästare (22)

(nuv. inneh. g 17).

Eriksson, A. A.

Förste kammarskrivare (22).

Lanbert, K. G. L.

*En förste elförman, fyra elförmän (1
kl.), fyra elförmän (3 kl.), ett elmästarbi-
tråde* samt (vid 1949 års början) 46 arbetare.

Värtaverket.

*Värtan; kontoret: t. 62 44 23, 62 44 24
kontrollrummet: t. 62 44 47; maskin-
mästarkontoret: t. 60 40 29.*

Driftsingenjör (32).

Gustavsson, F. H.

Ingenjör (28).

Svedblad, P. T.

Biträdande ingenjör (24).

Wernius, I. R.

Maskinmästare (22).

Ström, P. G.

Förste elmästare (22).

Andersson, A.

Konstruktörer (21).

Kåberg, S. G.; Lundesten, F. S.

*Övermaskinister (20).*Arbin, J. V.¹⁾; Thorell, G. A.; Söderman, J. F.;
Öhman, E. H.*Elmästare (20).*Eriksson, G. L. Hj.; Sjöberg, C. H.; Johansson,
K. R.; en vakant, *tf.* Wallén, H. E. G.*Ritare (19).*

Ericson, L. G. B.

Sex *ångmaskinistförmän*, femton *ångmaskinister*, fyra *förste elförmän*, tre *elförmän* (1 kl.), sju *elförmän* (3 kl.), tre *elmästarbiträden*, en *portvakt* samt (vid 1949 års början) 236 *arbetare*.*Kammarsskrivare (20).*

Trotter, J. K.

Tre *kontorsbiträden*, ett *expeditions-vaktsbiträde*.*Elektriska anläggningsavdelningen.**Förste ingenjör (B 13).*

Ryman, E. S.

Ingenjörer (28).

Brismar, E. G.; Landén, K.-I.

Biträdande ingenjörer (24).

Berglund, E. M.; Larsson, J. E.; Ericson, N. B.

*Konstruktörer (21).*Lantz, C. A.; Hanström, C. H.; Frisk, E. Hj.
Hj:son; Jensen, B. O. H.; Lufman, L. G.;
Carlqvist, G. A.; Sköld, E. W.*Ritare (19).*Hammarberg, L. B.; Larsson, E.; Kindahl, H. S.;
Hedbeck, E. K. V.; Olausson, S.-T. J.; Eriks-
son, G. J.; Lilja, K.-E.; Ljungberg, K. Å.;
Gustafsson, B. G. F.Sju *ritare*, två *expeditionsvaktsbiträden*.*Förste elmästare (22).*

Sahlin, K. S. J.

*Elmästare (20).*Bengtsson, D.; Sjöström, J. F.; en vakant, *tf.*
Godström, G. O.Två *elförmän* (1 kl.), en *elförman* (2 kl.),
ett *elmästarbiträde* samt (vid 1949 års bör-
jan) 41 *arbetare*.¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt g 15.*Distributionens första avdelning.**Förste ingenjör (B 13)*

(nuv. inneh. g 24).

Lundberg, T.

Ingenjörer (28).

Egnell, E. A.; Wrangel, H. W.

Biträdande ingenjör (24).

Rosenqvist, C. A. B.

*Underingenjörer (22).*Fällman, C. R.; Lindahl, V. E.; Svensson, L. H.
V.; Dahlroth, J. A.*Besiktningmän (20).*Selander, J. T. A.; Fällman, C. H.; Persson-
Sjörs, J. A.; Hagström, N. B. L.; Wennersten,
B. F. H.*Elmästare (20).*Almsäter, W. V.; Lindeberg, H. W.; Godeau,
N. F. W.*Mätartekniker (19).*

Schwalbe, N. P. T.

Sex *elförmän* (1 kl.), två *elförmän* (2 kl.),
två *elförmän* (3 kl.), tre *elmästarbiträden*
samt (vid 1949 års början) 81 *arbetare*.*Förste kammarsskrivare (22).*

Mathson, L. A. W.

Kammarsskrivare (20).

Kristoffersson, J.; Wisell, E. B.; Nilsson, E. G.

Kontorsassistent (18).

Lindgren, J.-H.

En *ritare*, en *förste kontorist*, en *kon-
torsskrivare*, två *ritbiträden*, två *första
kontorsbiträden*, åtta *kontorsbiträden*, en
expeditionsvakt, tio *expeditionsvaktsbi-
träden*.*Distributionens andra avdelning.**Förste ingenjör (B 13).*

Welmer, P. G.

Ingenjörer (28).

Björklund, S. O.

Kamrerare (3 kl.) (26).

Sundstrand, G. D.

Underingenjör (22).

Kjellberg, G. R.

Förste kammarsskrivare (22).

Grandell, J. G.; Wirén, C. G. I.

Kammarsskrivare (20).

Karlén, K. Hj. H.

Kontorsassistenter (18).

Wärre, L. O. W.; Kolare, H. T. L.; Jakobsson, S. E.

Sex *elmästarbiträden*, fem *första kontorsbiträden*, trettiofyra *kontorsbiträden*, tre *expeditionsvakter*.

Abbonenttjänst.

Brunkebergstorg 24, C.

Utställningsföreståndare (22).

Sjöqvist, F. R.

Ackvisitör (20).

Porne, T. F.

Ett *förste utställningsbiträde*, en *hemsökant*, ett *utställningsbiträde*, ett *kontorsbiträde*, ett *expeditionsvaktsbiträde*.

Ledningsnäten.

Förste ingenjör (B 13)

(nuv. inneh. g 24).

Block, J. L.

Byråingenjör (32).

Larsson, K. Elov.

Arbetschef (32).

Swenning, R.

Ingenjörer (28).

Bergstedt, A. E.; Åke, N. O.; Nordin, B. F.

Biträdande ingenjör (24).

Igelström, H. V.

Förste kammarsskrivare (22).

Ramberg, J. S.

Kammarsskrivare (20).

Runblom, K. G. H.

Föreståndare för kartbyrå (20)

(nuv. inneh. g 15).

Asplund, G. A.

Ritare (19).

Sandell, F. E. W.; Ivraeus, K. Y. L.; Djurberg, K.-E.

Sex *ritare*, sexton *ritbiträden*, ett *första kontorsbiträde*, ett *kontorsbiträde*.

Förste elmästare (22).

Gårdhner, C. L. S.; Bengtsson, J. A.

Elmästare (20).

Engström, F. J.; Damberg, O. E.; Pehrsson, K. O.; Blücher, K. T.; Sandelin, H. R.

Fjorton *elförmän* (1 kl.), åtta *elförmän* (2 kl.), fyra *elförmän* (3 kl.), tio *elmästarbiträden*, ett *biträde*, fem *expeditionsvaktsbiträden* samt (vid 1949 års början) 248 *arbetare*.

Byrå för tekniska utredningar m. m.

Byråingenjörer (32).

Erikson, E.; Colding, K. G. S.

Ingenjör (28).

Olsson, G. I.

Ingenjör

(med partiell tjänstgöring; för vissa utredningsarbeten rörande vattenkraftsfrågor m. m.) (6,660 kr.).

Sundelin, C. H. J.

Civildörsvarsassistent (24).

Gilljam, E. W., tj. (se nedan), *tf. Söderberg*, K. S.

Konstruktör (21)

(nuv. inneh. g 16).

Ericson, E. G.

Mekaniska verkstaden m. m.

Ingenjör (28).

Hogen, K.

Förste elmästare (22).

Brandt, G. A.

Tre *elförmän* (1 kl.), en *elförman* (3 kl.), två *automobilförare* samt (vid 1949 års början) 64 *arbetare*.

Uppbördsavdelningen.

Intendent (2 kl.) (30).

Jörne, T.

Kamrerare (3 kl.) (26)

(nuv. inneh. g 19).

Gustafsson, K. G. A., tj., *tf. Gilljam*, E. W.

Förste kammarsskrivare (22).

Schönhult, S. I. M.; Wetzdorff, K. E. B.¹⁾; Rydberg, W. O.; Möller, E. O. V.

Kammarsskrivare (20).

Millstein, O. F. M.; Löfgren, K. R.; Widegren, E. M.; Molin, G. P.; Jonsson, T. A.; Johnson, J. A. G.; Halling, G. K.; O'Konor, K. E.; Lejdström, H. E. C. J.; Hülphers, S. F.

¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt g 17.

Kontorsassistenter (18).

Johannison, G. W. I.; Schenström, G. F.; Hofstedt, J. E., tjl. (se sid. 194); Hansell, B. G.; Andberg, E. G.; Carell, f. Jonsson, Anna E.; Sandberg, E. A. M.; Jerrstedt, L. Å.

Förste kontorsskrivare (16).

Andersson, K. A.; Carlsson, f. Andersson, Elin H.

Mätarkontrollant (19).

Berg, O. A.

En *elförman* (1 kl.), tio *uppbördsförmän*, sju *centraluppbördsförmän*, etthundraen *uppbördsförmän*, två *kontorsskrivare*, aderton *första kontorsbiträden*, åttiofyra *kontorsbiträden*, ett *skrivbiträde*, tio *expeditionsvaksbiträden*.

Intendentskontoret.

Intendent (2 kl.) (30).

Stenrot, J. A. T.

Kamrerare (26).

Welin, H.

Biträdande ingenjör (24).

Molitor, A. W.

Förste kammarsskrivare (22).

Svartengren, C. A.²); Thunholm, D. N. V.²); Lagerquist, K. H.

Kammarsskrivare (20).

Söderlind, R. D.³); Broström, T.; Eriksson, E. H.

Kontorsassistenter (18).

Allmér, K. G.; Gustafson, T.; Abeleen, J. G. A.; Adolfsson, E. G.; Ericsson, B.; Svedelius, R.; Jansson, K.-A. G.

En *elförman* (1 kl.), två *första kontorister*, en *kontorsskrivare*, ett *elmästarbiträde*, fem *kontorsbiträden*, en *kopist*, en *expeditionsvakt*, tre *expeditionsvaksbiträden*.

Huvudförrådet.

Kungstengsgatan 23, Va.

En *förrådsmästare* (2 kl.), två *elförmän* (2 kl.), sex *elmästarbiträden*, en *förrådsvakt* samt (vid 1949 års början) 17 *förrådsarbetare*.

Bromma-, Enskede-, Tule- och Värtaförråden, se ovan.

Untraförrådet.

Se Untraverket.

¹) Åtnjuter avlöning enligt g 13.

²) Åtnjuter avlöning enligt g 17.

³) Åtnjuter avlöning enligt g 15.

Husbyggnadsavdelningen.

Ingenjör (28).

Eigert, R. E.

Byggnadsingenjörer (26).

Barke, K. F.; Samuelsson, R.

Elmästare (20).

Andersson, G. A.

Ritare (19).

Malmberg, K. H.; Foberg, G. J.; Magnusson, J. E.; Jacobson, H.; Ahlin, T. I.; Wahlström, J. A. E.

En *elförman* (1 kl.), en *elförman* (2 kl.), tre *elförmän* (3 kl.), två *ritbiträden*, ett *elmästarbiträde* samt (vid 1949 års början) 37 *arbetare*.

Diverse personal vid förvaltningsbyggnaden.

Två *värmeledningsskötare*, tre *portvakter* samt (vid 1949 års början) 18 *städerskor*.

Dessutom vid elektricitetsverket följande vakanta befattningar och tjänster, på vilka förordnande icke utfärdats:

En *arbetschef*, en *ingenjör*, en *elmästare*, en *kammarsskrivare*, en *kontorsassistent*, en *ritare*, två *elförmän* (2 kl.), sex *elförmän* (3 kl.), sex *uppbördsförmän*, tre *elmästarbiträden*, tre *biträden*.

Belysning av gator och allmänna platser.

Elektricitetsverket ombesörjer belysningen av gator och allmänna platser. Belysningen sker med elektricitet.

Antalet för gatubelysning avsedda elektriska lampor utgjorde vid 1948 års slut 33,102 st., därav 211 st. kvicksilverlampor. Den elektriska gatubelysningen tändes och släckes av stationspersonalen genom ett fjärrmanöversystem, vilket år 1948 visade en brinntid av 3,855 timmar. Tillsynen av gatubelysningen och verkställandet av erforderliga lampbyten ombesörjes av cirka 26 lampskötare.

Stat år 1949. (Offentlig belysning.) Utgifter: driftbudgeten (förutom strömförbrukning) 1,255,000 kr.

Vatten-, gas- och elektricitetsledningsentreprenörer.

Fullständig förteckning över gas-, vatten- och elektricitetsledningsentreprenörer återfinnes i telefonkatalogens yrkesregister samt i adresskalendern.

Stockholms stads hamnstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Hamnstyrelsen.

Katarinavägen 13 A och Stadsgården 14—16 (postadress: Stockholm 15; postgirokonton nr 3115); t. 44 09 20 (8,30—17, lördagar och dag före helgdag 8,30—14,15); (efter kontorstid de telefonlinjer, som angivas i telefonkatalogen; jfr ock nedan för vissa tjänstemän). Styrelsen sammanträder i regel varannan helgfri måndag kl. 13,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 16 mars 1908
att inrätta *Stockholms stads hamnstyrelse*,
vilken med år 1909 trädde i verksamhet.

Hamnstyrelsen handhar skötseln av stadens
hamnväsen. Det åligger styrelsen i sådant av-
seende att sörja för att hamnrörelsens behov av
nya hamnanläggningar med tillhörande anstalter,
redskap och materiel samt av isbrytarfartyg
och dylikt bliva tillgodosedda; att ombesörja
nybyggnad, underhåll och förvaltning av ham-
nens anläggningar och anstalter, husbyggnader,
kanaler och slussar; att förvalta hamnens fastig-
heter och områden; att ombesörja hamnrörel-
sens drift och handlägga ärenden rörande den
allmänna belysningen å hamnområden; att upp-
rätta och stadsfullmäktiges prövning underställa
förslag till taxor å hamnavgifter, avgifter för
kvarliggande gods, slussavgifter samt kanal-
och broavgifter, hamnordning och andra all-
männa trafikföreskrifter samt själv utfärda ord-
ningsföreskrifter och taxor för begagnande av
stadens för hamnrörelsen gjorda anläggningar
samt redskap och materiel; att uppbära hamn-
väsendet tillkommande avgifter ävensom att verk-
ställa nybyggnad och ombesörja underhåll av
broar samt att öva inseende över stadens till
tullverket upplåtta byggnader, ombesörja deras
underhåll och verkställa motsvarande nybyggnader.

Handhavandet av småbåts- (lustbåts) rörelsen
i hamnen ombesörjes fr. o. m. den 1 januari
1945 av idrotts- och friluftsstyrelsen (se sid. 183).

Genom stadsfullmäktiges beslut den 16 de-
cember 1946 har uppdragits åt hamnstyrelsen

att fr. o. m. den 1 januari 1947 övertaga för-
valtningen av sjöflygplatsen Lindarängen.

Under år 1946 har mellan hamnstyrelsen
och Stockholms rederiaktiebolag Svea ingåtts av-
tal rörande anskaffande av en flytdocka.

Hamnstyrelsen består av, förutom ordförande,
som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden,
sex andra för två år valda ledamöter, av vilka en
utses av k. m:t, en av Stockholms handelskam-
mare samt fyra av stadsfullmäktige. För vardera
av de av k. m:t och Stockholms handelskam-
mare utsedda ledamöterna tillsättes i enahanda
ordning en suppleant. För övriga ledamöter
välja stadsfullmäktige fyra suppleanter. Styrelsen
utses årligen inom sig en vice ordförande.

Under hamnstyrelsen lyder hamnförvaltningen,
vars chef är hamndirektören, vilken har led-
ningen och överinseendet av hamnrörelsen och
hamnen.

De hamnstyrelsen åliggande uppgifterna hand-
läggas fr. o. m. den 1 januari 1938 under hamn-
direktören å fem avdelningar, nämligen räken-
skapskontoret för räkenskaper, upplåtelse och
förvaltning av fastigheter, tomter o. d. och per-
sonalärenden, hamnkassakontoret för kassa-
rörelse och uppbörd, hamnkontoret för drift-
ten, hamnbyggnadsavdelningen för nybygg-
nad och underhåll samt maskinavdelningen
för underhåll och drift av hamnkranar, broar,
hissar, elektriska anläggningar m. m.

Stockholms hamn utgöres av de hamn-
anläggningar och vattenområden, som äro be-
lägna inom Stockholms hamnområde, vars grän-
ser äro av k. m:t fastställda den 27 september
1878, 15 juli 1881, 1 mars 1912, 14 februari
1919, 1 februari 1924, 3 februari 1928 och 5 juli
1929 (se karta sid. 558). Hamnen består av
två i förvaltningshänseende skilda delar, tull-
hamnen och frihamnen. Den förra förvaltas av
hamnstyrelsen, den senare beträffande anlägg-
ningarna av hamnstyrelsen men i avseende å
rörelsen av Stockholms frihamnsaktiebolag (se
sid. 435). Stockholms hamn har en kajsträcka
av 18,658 m. Hamnens vattenområde omfattar
c:a 1,450 hektar och dess markområde 196
hektar. Sammanlagda golvarealen för gods-
uppläggning i v hamnen uppförda varuskjul, maga-
sin och tullbyggnader utgör 128,700 kvm.
Hamnens järnvägsspår hava en sammanlagd

längd av 65,873 m; 10,258 längdmeter kaj är försedd med kranspår. Hamnstyrelsen har 134 krantar.

Instruktioner. Instruktion för Stockholms stads hamnstyrelse, fastställd av ÖA 3 mars 1941 (Kf 1940: nr 66). K. brev 31 jan. 1941 med särskild föreskrift rör. sammansättningen av Stockholms stads hamnstyrelse (Kf 1940: nr 65). Instruktion för hamndirektören, fastställd av hamnstyrelsen 11 maj 1923 (Kf 1923: nr 19), med ändr. 1 dec. 1936.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 17,445,822 kr. (därav engångs 511,100 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 1,684,500 kr., inom linjen 1,529,000 kr., dessutom förlagsmedel 2,385,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 17,205,211 kr.

Varav för:

Hamnrörelsen: Utgifter: driftbudgeten 8,700,040 kr. (därav engångs 407,700 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 1,434,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 9,021,900 kr.

Upplags- och industriområden. Utgifter: driftbudgeten 924,611 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 100,000 kr., inom linjen 1,500,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,745,000 kr.

Övriga under hamnstyrelsens förvaltning ställda anläggningar m. m. (Brobyggnader m. m., tullbyggnader, sjöflygplatsen Lindarängen.) Utgifter: driftbudgeten 1,654,360 kr. (därav engångs 61,400 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 150,000 kr., inom linjen 29,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 261,500 kr.

Varv och arbeten mot ersättning m. m. Utgifter: driftbudgeten 2,175,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,185,000 kr.

Hamnstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Göransson, K. Harald, borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset måndagar 11—12, i övrigt efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Robinson, S. N. A., typograf, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

Aronsson, G. A., köpman (utsedd av stadsfullm.).

Ericsson, C. E., direktör (utsedd av k. m:t).

*Lamm, O. H., generalkonsul (utsedd av Stockholms handelskammare).

*Stridsberg, H. A., ombudsman (utsedd av stadsfullm.).

*Wahlström, K. E. O., ombudsman (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Larsson, E. R., ombudsman (utsedd av k. m:t).

*Leffler, J. O., vice verkst. direktör (utsedd av stadsfullm.).

Lindskog, C. P. F., avdelningschef (utsedd av stadsfullm.).

*Ljung, A. J. H., förrädsarbetare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Niklasen, D., groshandlare (utsedd av stadsfullm.).

*Orre, O. S. W., verkst. direktör (utsedd av Stockholms handelskammare).

Hamnstyrelsens delegerade.

Göransson, K. Harald, ordf.; Robinson, S. N. A., vice ordf.

Sekreterare och ombudsman.

Karlöf, E. A., stadsadvokat (se sid. 104); t. 44 09 20; mottagningstid: 10—11.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av hamnstyrelsens räkenskaper och förvaltning. Stadsfullmäktiges val av revisorer och revisorssuppleanter för år 1949 ägde rum den 6 december 1948.

Eriksson, E. G., tf. kontorsassistent, ordf.

Lindestam, K. W., kassör.

Sjöquist, D. G., byrådirektör.

Suppleanter:

Ericsson, O. E., kamrerare.

Thamsten, O. E., kassör.

Hamnstyrelsens taxekommitté.

Den 16 december 1946 beslöt hamnstyrelsen tillsätta en kommitté av fem ledamöter för att verkställa revision av gällande hamn-, kanal- och slusstaxor i Stockholm. En representant

¹⁾ Vid förfall för någon av de av stadsfullmäktige valda ledamöterna skola av de utav fullmäktige utsedda suppleanterna inträda: för ordföranden i första hand suppleanten hr Leffler och därefter suppleanterna hrr Niklasen, Lindskog och Ljung samt för övriga av stadsfullmäktige valda ledamöter suppleanterna hrr Lindskog, Ljung, Niklasen och Leffler i nu nämnd ordning.

för Stockholms rederiförening skulle deltaga i kommitténs arbete. Val av ledamöter ägde rum samma dag.

Ledamöter.

Ericsson, C. E., direktör, **Göransson**, K. Harald, borgarråd, stadsfullm., **Linder**, N. H. H., hamndirektör, **Robinson**, S. N. A., typograf, stadsfullm. (representanter för hamnstyrelsen); **Orre**, O. S. W., verkst. direktör (representant för Stockholms rederiförening).

Sekreterare.

Karlöf, E. A., stadsadvokat (se sid. 202).

Central förvaltning.

Katarinavägen 13 A, 3 tr.; t. 44 09 20; expeditionstid 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 3,991,811 kr. (därav engångs 42,000 kr); inkomster: driftbudgeten 3,991,811 kr.

Hamndirektör (B 21).

Linder, N. H. H. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{5}$ 1951); mottagningstid: 10—12.

Hamndirektörens kansli.

Sekreterare (30).

Vakant.

Förste kontorsskrivare (16).

Vakant, *tf.* **Forsberg**, Ingrid M.

Förste expeditionsvakt (12).

Westerdahl, E. O.

En telefonist.

Räkenskapskontoret.

Katarinavägen 13 A, 3 tr.; t. 44 09 20; expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14), t. 44 09 28 (övriga tider).

Räkenskapskontoret åligger bl. a. att ombesörja förandet av nödiga räkenskaper, att handhava personalärenden, att öva tillsyn över att till styrelsens förfogande ställda medel användas i enlighet med givna föreskrifter samt att handhava upplåtelser och förvaltningen av till hamnen hörande byggnader, områden och annan egendom, i den mån detta ej åligger annan avdelning.

Instruktion. Instruktion för [hamn]kameraren, fastställd av hamnstyrelsen 11 maj 1923.

Kamrerare (1 kl.) (30).

Sundmark, N. W. A.; mottagningstid: 10—12.

Förste kammarskrivare (22).

Nyström, K. G.; **Jacobsson**, E. H., tj. (se sid. 191), *tf.* **Larsson**, T. A.

Kammarskrivare (20).

Vakant, *tf.* **Hannell**, L. B.

Kontorsassistenter (18).

Farman, C. H., tj. (se nedan), *tf.* **Carlsson**, B. J. S.; **Kjellin**, B.-I., tj. (se sid. 133), *tf.* **Westergren**, C. E.

Tre första kontorsbiträden, två kontorsbiträden, två expeditionsvakter.

Hamnkassakontoret.

Katarinavägen 13 A, n. b.; t. 44 09 20; expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14); t. 44 09 07 (övriga tider).

Hamnkassakontoret ombesörjer debitering och uppbörd av hamnen tillkommande avgifter med undantag av hamnavgifter för varor, ankommande från utrikes ort, samt av transitmagasinshyror, vilka avgifter uppbäras av tullverket.

Författningar. Taxa å hamnavgifter i Stockholm för åren 1949—1950 jämte viss provisorisk avgiftsförhöjning 1 maj 1949—30 april 1950 (Kf 1948: nr 54). Bestämmelser ang. uppbörd av hamnavgifter i Stockholms tullhamn, fastställda av hamnstyrelsen 16 dec. 1936, med ändr. 29 nov. 1938. Reglemente för Stockholms stads mätare och vägare, fastställt av ÖA 2 april 1903. Taxa för Stockholms stads vägare, fastställd av ÖA 2 dec. 1937, med ändr. 31 dec. 1946.

Uppbördschef (26).

Sundmark, O. F.

Förste kammarskrivare och kassör (22).

Åberg, P.

Förste kammarskrivare (22).

Borgstedt, G. V. R.

Kammarskrivare (20).

Larsson, T. A., tj. (se ovan), *tf.* **Farman**, C. H.; **Aulander**, S. E.

Kontorsassistenter (18).

Hagström, D. G.; **Ramsin**, B.; **Hesselgren**, K. F.; **Almqvist**, G. E. tj. (se sid. 205); en vakant.

Två första kontorsbiträden, sju kontorsbiträden, två expeditionsvakter, ett hamnfogdebiträde, en uppbördsman.

HS

Hamnkontoret.

Stadsgården 14—16, 2 tr.; t. 44 09 20 (8,30—17), 44 09 21, 44 09 22 (övriga tider); expeditionstid: 8—17, lördagar och dag före helgdag 8—14.

Hamnkontoret handhar hamnrörelsens drift och därmed sammanhängande förhållanden samt övervakar efterlevnaden av för hamnen gällande föreskrifter.

För allmänna ordningen och säkerheten i hamnen svarar polisverket, av vilket en särskild avdelning, hamnpolisavdelningen, är inrättad för tjänstgöring inom till hamnen hörande områden på land och vatten (se sid. 80).

Författningar. Hamnordning för Stockholm, fastställd av ÖA 15 juni 1921, med ändr. (Kf 1924: nr 90). ÖA:s kung. 10 sept. 1937 med föreskrifter om fartbegränsning i allmänna farleder inom Stockholms stads område, med ändr. 9 mars 1938, 21 maj och 31 juli 1947. Instruktion för hamnkaptenen, fastställd av ÖA 18 febr. 1924. Instruktion för hamnmästarna, fastställd av hamnstyrelsen 3 juli 1923. Instruktion för hamnlotsarna, fastställd av hamnstyrelsen 14 mars 1923. Instruktion för hamnförmännen, fastställd av hamnstyrelsen 22 dec. 1924. Taxa å hamnlotsavgifter inom Stockholms hamnområde, fastställd av ÖA 7 maj 1941. Taxa för gods, som efter viss tid kvarligger å stadens kajer m. m., fastställd av ÖA 31 dec. 1924 med ändr. Särskilda taxor för uppläggning av gods i Stockholms hamn, fastställda av hamnstyrelsen 26 nov. 1924, med ändr. Taxa för begagnande av stockar, landgångar, bockar och vedmätt, fastställd av hamnstyrelsen 1 dec. 1936. Föreskrifter och taxor för begagnande av hamnkranar och annan hamnmateriel tillhöriga Stockholms hamn, fastställda av hamnstyrelsen 30 maj 1939, med ändr. Taxa å hamnsparavgifter, fastställd av hamnstyrelsen 17 dec. 1938, med ändr.

Hamnkapten (35).

Fris, A. A. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1950); t. 44 09 20 (8,30—17), 43 70 29 (övr. tider); träffas säkrast 14—15.

Kammarsskrivare (20).

Nilsson, B. A.

Hamnmästare (22).

Planman, G. A., träffas säkrast 10—11,30 och 15—17; t. 44 09 20 (8,30—17), 44 09 22 (övr. tider); Törnström, G. L. (hamnkontoret, Värtan, t. 61 14 60, 62 40 24), träffas säkrast 9,30—11 och 15—17.

Hamnlotsar (22).

Tel. 44 09 20 (8,30—17), 44 09 23 (övr. tider). Nordström, K. E.; Söderman, J. H.; Nordgren, P. J.; Larsson, A. B.; Röhl, R. R. E.; Du-

bois, S. O.; Frånlund, F. E. J.; Sundberg, E. O. G.

En *förste kontorist*, fyra *kontorister*, ett *kontorsbiträde*, en *övermaskinist*, en *maskinist*, sexton *hamnförmän*.

Isbrytarfartygen.

Tel. 62 26 13.

Stockholms stad äger två isbrytarfartyg, »Isbrytaren I» och »Isbrytaren II».

Befälhavare.

Befälhavare å Isbrytaren I och Isbrytaren II utses för varje gång resp. fartyg sättes i verksamhet.

Maskinister (se ovan). Övrig personal tillfälligt anställd.

Hamnbyggnadsavdelningen.

Katarinavägen 13 A, 4 tr.; t. 44 09 20 (8,30—17; övriga tider, till vissa tjänstemän, se nedan); expeditionstid: 8,30—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Hamnbyggnadsavdelningen handhar nybyggnad och underhåll av hamnanläggningar i såväl tullhamnen som frihamnen, ävensom av under hamnstyrelsens förvaltning ställda byggnader, slussar, kanaler och andra anläggningar samt broar. Den 17 december 1943 beslöt stadsfullmäktige att brokonstruktions- och brobyggnadsarbeten skulle succesivt, så snart förhållandena det medgäve, sammanföras hos gatukontoret.

Instruktion. Instruktion för överingenjören vid hamnstyrelsens hamnbyggnadsavdelning (hamnbyggnadschefen), fastställd av hamnstyrelsen 29 april 1941.

Överingenjör (hamnbyggnadschef) (B 17)

(nuv. inneh. g 26).

Jansson, G. H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1950); mottagningstid: 14—16.

Förste ingenjörer (B 13).

Wickert, K. A.; två vakanta, *tf.* Hult, A. O. G., *tf.* Lundahl, E. J.; mottagningstid: 14—16.

Byråingenjörer (32).

Kasarnowsky, S.; Kvarnsell, G. B.; t. 42 05 13; Enekull, T. E.

Ingenjörer (28).

Nilsson, E. E.; t. 40 35 81 (Mälarvarvet); Bartoli, E. J. C.; Leimdörfer, P.; Lundahl, E. J., *tjl.* (se ovan); Hult, A. O. G., *tjl.* (se ovan); Sabelström, S. C. B. (t. 42 35 55); Kullgren, M. F.; en vakant.

Biträdande ingenjörer (24).

Ideström, S. A. M.; Rinkert, J. A. T.; Ericsson, K.-O.; Peterson, S. E.; Petersson, E. G. Hj.; Tegrell, H. A.; en vakant.

Underingenjörer (22).

Sjösteen, R. O.; Tall, G. N. A.; Jurdahl, K. B.; tre vakanta, *tf.* Lindström, B. E., *tf.* Carlberg, N.-Å.

Förrådsförvaltare (2 kl.) (22).

Söderkvist, G. A.; t. 44 09 20 (8,30—16,15), 44 09 25 (övr. tider).

Hamnbyggmästare (21).

Ricknell, E. O. (t. 62 23 96); Karlsson, B. E. (t. 40 91 05); Schwartz, G. E. (t. 43 14 89); Bergström, B. A. (t. 61 00 24); Lööf, F. W. (t. 43 04 89).

Kammarskrivare (20).

Starell, K. E., tjf. (se sid. 49), *tf.* Almqvist, G. E.; t. 43 36 16 (Mälarvarvet).

Kontorsassistenter (18).

Gustafson, A. L. F.; t. 61 24 65 (varvet å Djurgården); Niklasson, G. H. R.

Sex ritare, två ritbiträden.

Fem förste kontorister, en kontorsskrivare, tolv kontorister, ett första kontorsbiträde, tre kontorsbiträden, en expeditionsvakt, ett expeditionsvaktsbiträde, en verkmästare (1 kl.), tio verkmästare (2 kl.), åtta verkmästare (3 kl.), två förråds-mästare (3 kl.), två bogserbåtsbefähavare, två mudermästare, två förrådsförmän, tio verk-mästarbiträden samt (vid 1949 års början) 350 arbetare.

Maskinavdelningen.

Katarinavägen 13 A, 5 tr.; t. 44 09 20; expeditionstid: 8,45—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,45—14,15); t. 44 09 26 (övriga tider).

Maskinavdelningen handhar maskinella nybyggnader samt drift och underhåll av hamnkranar, kranreparationsverkstäder, broar, hissar, elektriska anläggningar och slussmaskiner m. m.

Instruktion. Instruktion för förste ingenjören vid hamnstyrelsens maskinavdelning (maskinavdelningschefen), fastställd av hamnstyrelsen 26 mars 1941.

Förste ingenjör (maskinavdelningschef) (B 13).

Davidsson, O. W.; mottagningstid: 13,30—14.

Ingenjörer (28).

Borgardt, K. A. A.; Hedlund, P. A.; Bernell, S. M.; Emling, E. O. H.; Eriksson, E. G.

Konstruktör (21).

Heiner, A.

Kranmästare (21).

Söderström, G. W.; t. 44 09 20 (8,45—16,30), 44 09 26 (övr. tider).

Kontorsassistent (18).

Mac Whooll, G. T.

Fyra kontorister, två kontorsbiträden, ett expeditionsvaktsbiträde, en ritare, en verkmästare (1 kl.), fyra verkmästare (2 kl.), en maskinist (2 kl.), två hissförare samt (vid 1949 års början) 200 arbetare.

Stadens personhiss vid Söderbergs Trappor i Stadsgården.

(Stadsgårdshissen.)

Hissen trafikeras söckendagar 6,30—17,30; nyårs-, påsk-, pingst-, midsommar- och julafton 6,30—15,30.

Avgiften för färd i hissen utgör enligt överståthållarämbetets kungörelse den 13 januari 1938 5 öre för uppfärd och 5 öre för nedfärd.

Reglemente m. m. Reglemente ang. trafiken med stadens hiss vid Söderbergs Trappor, fastställt av ÖA 18 dec. 1907, med ändr. 13 jan. 1938. ÖA:s kung. 27 aug. 1926 ang. öppet-hållande av stadens hiss vid Söderbergs Trappor, med ändr.

Två hissförare (se ovan).

Slussarna.

Till hamnstyrelsen höra tre slussar, Karl Johansslussen, Hammarbyslussen och Sickla-slussen.

Slusskontoret vid Karl Johansslussen.

Karl Johans Torg, Sö.; t. 43 43 13; expeditionstider: 7—12 och 14—17 (sön- och helgdagar hålles slussen stängd).

Taxa m. m. Taxa å avgifter för genomfart av Karl Johansslussen för tiden 1/1 1949—³¹/12 1950, fastställd av k. m:t 30 dec. 1948. Ordningsföreskrifter för Karl Johansslussen, fastställda av ÖA 6 april 1936.

Slusskontoret vid Hammarbyslussen.

Skanstull, Sö.; t. expeditionen: 40 93 49; slussvakterna: 41 14 27; expeditionstid: hela dygnet.

Taxa m. m. Taxa å avgifter för genomfart av Hammarbyslussen för tiden 1/1 1949—³¹/12 1950, fastställd av k. m:t 30 dec. 1948.

HS

Föreskrifter för trafikerande av Hammarbyleden, fastställda av ÖÅ 16 mars 1944.

För Karl Johansslussen och Hammarbyslussen gemensam personal.

Slussförman (15).

Lindeborg, E. V.

Två *förste kontorister* (därav en tilläggsarvode med 708 kr. för år), åtta *slussvakter*.

Sicklaslussen.

Tel. 4208 46; *expeditionstid: alla dagar 8—18.*

Taxa. Taxa å avgifter för genomfart av Sicklaslussen för tiden $\frac{1}{1}$ 1949— $\frac{31}{12}$ 1950, fastställd av k. m:t 30 dec. 1948.

En *slussvakt* (fri bostad).

Kanalerna.

Till hamnstyrelsen höra tre kanaler, Ålkistans kanal, Djurgårdsbrunnskanalen och Karlbergskanalen.

Ålkistans kanal.

Sedan landsvägsbron över Ålkistekanalen år 1936 ersatts med fast bro, hava avgifterna för passage genom kanalen bortfallit.

Djurgårdsbrunnskanalen.

Tel. 60 81 54.

Taxa m. m. Taxa å avgifter för begagnande av Djurgårdsbrunnskanalen för tiden $\frac{1}{1}$ 1949— $\frac{31}{12}$ 1950, fastställd av k. m:t 30 dec. 1948. Ordningsföreskrifter för bron över Djurgårdsbrunnskanalen, fastställda av ÖÅ 10 mars 1924, med ändr. 28 april 1947.

En *brovakt*.

Karlbergskanalen.

Tel. 5147 37.

Taxa m. m. Taxa å avgifter för begagnande av Karlbergskanalen för tiden $\frac{1}{1}$ 1949— $\frac{31}{12}$ 1950, fastställd av k. m:t 30 dec. 1948. Ordningsföreskrifter för bron över Karlbergskanalen, fastställda av ÖÅ 10 mars 1924.

En *brovakt*.

Stadshusbron.

Enligt överståthållarämbetets kungörelse den 31 maj 1947 skola fr. o. m. den 1 maj 1947 följande tider gälla för stadshusbrons öppnande för genomfart av fartyg, nämligen 3,15—3,45 och 5—5,30.

Sjöflygplatsen Lindarängen.

Postadress: Stockholm Ö.; t. 6240 94.

Sedan all reguljär flygtrafik numera överflyttats till landflygplatsen Bromma begagnas sjöflygplatsen Lindarängen endast för ambulans-, rund-, skol- och privatflygning, huvudsakligen förlagd till sommarhalvåret.

Författningar. K. kung. 31 aug. 1938 om sanitär kontroll över luftfarten. Taxa å avgifter vid sjöflygplatsen Lindarängen, fastställd av k. m:t 21 mars 1940. K. m:ts resolution 22 okt. 1943 ang. viss ändring av taxor å avgifter för sjöflygplatsen Lindarängen m. m. K. m:ts resolution 21 januari 1949 ang. förlängning av kristidstillägget å avgifter för sjöflygplatsen Lindarängen t. v. under 1949.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 70,300 kr.; inkomster: driftbudgeten 60,900 kr.

Flygplatschef

(arvode 720 kr.).

Sundmark, N. W. A., kamrerare (se sid. 203); t. 44 09 20.

Personal.

En *flygplatsvakt*.

Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Lokaler och telefoner: se nedan under de olika avdelningarna. Styrelsen sammanträder i regel i stadshuset en gång i månaden kl. 15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 1 juni 1907 att för skötseln av det samtidigt beslutade slakthuset inrätta *Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse*. Den 16 december 1907 beslöt stadsfullmäktige att fr. o. m. år 1909 åt styrelsen även uppdraga förvaltningen av stadens saluhallar och torghandelsplatser m. m.

Slakthus- och saluhallsstyrelsen har bl. a. att ombesörja de förvaltningsuppgifter, som numera obligatoriskt åvila staden jämlikt lagen angående köttbesiktning och slakthus den 11 maj 1934. Styrelsen har sålunda till uppgift: att handhåva förvaltningen dels av slakthuset med tillhörande besiktningsbyrå och destruktionsanstalt, marknadsplats för kreaturshandel, parti-kötkthall samt kyl- och fryshus, dels av stadens saluhallar och salutorg; att främja och organisera tillförseln av livsförnödenheter till huvudstaden och handeln med sådana förnödenheter därstädes samt i övrigt vidtaga sådana åtgärder, som enligt gällande föreskrifter tillkomma styrelsen; att avgiva förslag till taxor och reglementen, som skola fastställas av statlig myndighet, samt i övrigt utfärda taxor, reglementen och ordningsföreskrifter, som erfordras för de under styrelsen lydande anstalterna samt att omhändervå de övriga angelägenheter, vilka enligt lag eller författning ankomma på styrelsen eller åt styrelsen av stadskollegiet överlämnas.

Åt styrelsen har jämväl uppdragits att handlägga ärenden rörande tillämpning av butikstängningslagen den 21 juli 1948.

Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter. Tre av dessa ledamöter jämte tre suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Stockholms läns och stads hushållningssällskap utser därjämte för ett år i sänder en ordinarie ledamot och en suppleant. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för de under styrelsens förvaltning lydande anstalterna är

direktören, för vilken särskild av slakthus- och saluhallsstyrelsen utfärdad instruktion gäller.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 67). Instruktion för slakthus- och saluhallsstyrelsens direktör, antagen av slakthus- och saluhallsstyrelsen 28 sept. 1934 (Kf 1934: nr 45).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 2,454,528 kr. (därav engångs 2,000 kr.), kapitalbudgeten 6,000 kr., dessutom förlagsmedel 325,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,612,362 kr.

Slakthus- och saluhallsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Göransson, K. Harald, borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset måndagar 11—12, i övrigt efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Vakant.

Övriga ledamöter.

* Carlsson, f. Furugren, Märta K., fru.

* Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde.

Hännestrand, P. E. S., disponent.

Österberg, T. L., disponent (utsedd av hushållningssällskapet).

Suppleanter.¹⁾

* Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkarska.

* Gustafsson, E. V., charkuteriarbetare.

Rugentin, f. Strömberg, Maria L., fru.

Ridder, S. K. J., trädgårdsmästare (utsedd av hushållningssällskapet).

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall ordföranden ersättas av suppleanten fru Ekdahl samt vice ordföranden, ledamöterna fru Grönvall och fru Carlsson av suppleanterna hr Gustafsson och fru Rugentin i nu nämnd ordning. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i styrelsen resp. levnadsålder eller i följande ordning: 1) fru Rugentin, 2) fru Ekdahl och 3) hr Gustafsson. — Suppleant för hr Hännestrand är i april 1949 ej utsedd.

Sekreterare

(1,200 kr. utan rörligt tillägg).

Dahlén, S. G., tf. borgarradssekreterare (se sid. 104).

Slakthus- och saluhallsstyrelsens delegerade.

Delegerade för butikstängningsärenden.

Göransson, K. Harald, ordf.; Grönvall, J. K. (Hanna); Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E.

Delegerade för byggnadsärenden.
Göransson, K. Harald, ordf.; en vakant.

Revisorer.

Gemensamma för gatunämnden m. fl. (se sid. 163).

Förvaltning och anstalter.

Huvudkontoret.

Kungsgatan 67 C, 3 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 1133); t. 10 41 93, 10 41 97, 20 24 01, 20 24 02, resp. tjänstemän, se nedan; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Instruktion. Instruktion för slakthus- och saluhallsstyrelsens kamrerare, antagen av slakthus- och saluhallsstyrelsen 12 maj 1942 (Kf 1942: nr 31).

Stat år 1949. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 137,662 kr. (därav engångs 2,000 kr.), kapitalbudgeten 6,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 137,662 kr.

Direktör (B 19).

Karlöf, J. I. (förrördn. t. o. m. ^{30/11} 1952); t. 10 41 93, 20 24 01; träffas måndagar 13—14, övriga dagar 9,30—10,30 samt i övrigt efter överenskommelse.

Kamrerare (2 kl.) (28).

Frost, S. E.; t. 20 24 02; träffas 9,30—10,30.

Förste kammarskrivare (22).

Sjöstadius, S. A. O.; t. 10 41 97.

Kontorsassistent (18).

Lindqvist, C. F., tjf. (se sid. 209), tf. Tjelder, S. I. F.; t. 10 41 97.

Förste kontorsskrivare (16).

Nordwall, Hild A. T.; t. 10 41 93.

Ett första kontorsbiträde, ett expeditionsvaktsbiträde.

Slakthuset m. m.

Enskede (postadress: Stockholm 1). Tel.: kontoret 49 47 47. Expeditionstid 8—15, lördagar och dag före helgdag 8—13; slakthallarna hållas öppna vardagar utom lördagar 7—11 (stora slakthallen) och 11—15 (lilla slakthallen), (vid behov kan förlängning av dessa tider medgivnas); kyl- och fryshusen 6,30—9, 12—15,30, lördagar 6,30—8,30, 11—13; köttbesiktningsbyrån vardagar utom lördagar 9—11; övriga lokaler 6,30—17, lördagar 6,30—14. Resp. tjänstemän, se nedan, och i övrigt telefonkatalogen.

Enligt lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus må slakthusväng beslutas skola gälla, sedan offentligt slakthus, enligt av medicinalstyrelsen gillad plan, blivit uppfört och efter av medicinalstyrelsen föranstaltad avsyning godkänt samt under villkor att genom stadens försorg och på dess bekostnad anställas de besiktningsveterinärer och vidtagas de övriga åtgärder, som för slakthusets behöriga skötsel äro nödiga. Inom område, där slakthusväng gäller, må icke till människoföda avsett färskt kött saluhållas, utbudas, användas eller förvaras, med mindre djuret slaktats i offentligt slakthus eller kontrollslakteri. Denna föreskrift har trätt i tillämpning den 1 januari 1939. Enligt särskilda beslut av k. mt får dock kött av djur, som slaktats å vissa skärgårdsöar, skälas i Stockholm, sedan besiktning av köttet skett vid slakthusets köttbesiktningsbyrå. Veterinarstyrelsen har fr. o. m. den 1 juli 1947 övertagit medicinalstyrelsens befattning med samtliga frågor rörande slakthusväsendet.

Slakthusväng har i Stockholm varit gällande fr. o. m. den 8 februari 1912.

Slakthusväng innefattar förbud att inom stadens område slakta storboskap, kalvar, får, getter, svin och hästar annorstädes än vid stadens offentliga slakthus. S. k. »nödslakt», föranledd av djurs hastiga insjuknande, olyckshändelse e. d., får dock ske utom slakthuset, men skall då hela djuret ostyckat föras dit. Betalningen för disponerandet av slaktlokaler utgår enligt fastställd taxa, likaså avgifter för disponerandet av platser i kyl- och fryshusen, där kött får förvaras. Kött av å slakthuset slaktade djur, vilket vid besiktning godkänts, åsättes oval stämpel i blå färg med orden »Statskontroll nr 1, Sverige» och ovanför denna stadens vapen.

Vid slakthuset finnes inrättad en särskild köttbesiktningsbyrå för besiktning av till Stockholm infört icke kontrollslaktat kött. Det vid denna byrå undersökta och godkända köttet åsättes oval stämpel i röd färg, därest köttet företetts för besiktning med vissa vidhängande organ, samt i annat fall rektangulär stämpel i röd färg. Därest köttet får försälas i Stockholm, skall vid stämpeln anbringas siffran »1» i röd färg.

Kontroll över den sanitära beskaftenheten av i staden saluhållet kött samt importerat kött verkställas av hälsovårdsnämnden (se sid. 403).

Å kreatursmarknaden vid slakthuset äger handel rum med sådana djur, som äro avsedda att slaktas i slakthuset eller äro s. k. livdjur. Handel med sistnämnda djur, särskilt kalvkor, försiggår alla dagar i ett särskilt handelsstall. Marknadsnoteringar å slaktdjur sättas varje vecka genom en särskild noteringskommission och offentliggöras (se sid. 211). Tillförsel av djur sker dels per järnväg genom den staden tillhöriga, av statens järnvägar trafikerade Nyboda—Enskede järnväg, dels och landsvägsledes. Varje anlänt djur besiktigas före införandet å marknaden. Lossning, skötsel och utfodring av djuren verkställas, om så önskas, av anstalten enligt taxa.

Överveterinär och övriga veterinärer vid slakthuset förordnas av veterinärstyrelsen efter hörande av slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Författningar m. m. Lag 11 maj 1934 ang. köttbesiktning och slakthus, med ändr. (se Kfh 1946: sid. 804, SvF 1948: nr 122). K. brev till ÖA 30 aug. 1907 ang. inrättande av offentligt slakthus för Stockholms stad utom stadens område m. m. K. mts kung. 2 maj 1947 om överflyttande av vissa medicinalstyrelsens givna uppdrag och befogenheter å veterinärstyrelsen. Taxa för Stockholms stads offentliga slakthus och för köttbesiktningen m. m. inom staden, fastställd av veterinärstyrelsen 30 nov. 1948 (Kf 1948: nr 53). Taxa å avgifter vid Stockholms stads frys- och kylhus, godkänd av SF 15 okt. 1917, med ändr. 10 maj 1929, 19 april 1932, 22 maj 1936, 21 maj 1937, 18 mars 1938 och 27 sept. 1940. Taxa å välgavgifter för kött vid Stockholms stads slakthus, fastställd av ÖA 15 juli 1918, med tillägg 10 okt. 1918 och 28 dec. 1934. Överenskommelse 1 april 1936 mellan statens järnvägar och Stockholms stad ang. anslutning och trafikering av Nyboda—Enskede järnväg. Taxa för transporter å Nyboda—Enskede järnväg med tillhörande spårförbindelse mellan denna järnväg och västra stambanan vid Årsta, fastställd av k. mts 30 okt. 1936. Ordningsstadga för Stockholms stads offentliga slakthus, fastställd av ÖA 4 dec. 1911, med ändr. 31 dec. 1924 och 31 juli 1936. Ordningsstadga för Stockholms stads kreatursmarknad, fastställd av ÖA 23 jan. 1912, med ändr. 31 dec. 1924. Instruktion för överveterinären vid Stockholms stads slakthus, antagen av slakthus- och saluhallsstyrelsen 28 sept. 1934 (Kf 1934: nr 46). Instruktion för förste veterinären vid Stockholms stads slakthus, antagen av slakthus- och saluhallsstyrelsen 5 okt. 1911 (Kf 1911: nr 96). Instruktion för driftsingenjören vid Stockholms stads slakthus, antagen av slakthus- och saluhallsstyrelsen 12 maj 1942 (Kf 1942: nr 32).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 1,497,444 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,453,700 kr.

Överveterinär (B 13).

Brandt, J. O.; t. 49 47 44; mottagningstid: 9,30—10,15, 13—13,45 (lördagar 9,30—10,15).

Förste veterinär (32).

Vakant; t. 49 02 42.

Driftsingenjör (32).

Nelson, L. J. K.; t. 49 00 58.

Veterinärer (28).

Dallmer, Hj. W. A., föreståndare¹⁾; en vakant.

Förste kammarskrivare och kassör (22).

Vakant, tf. Lindqvist, C. F.; t. 49 47 47.

Inspektör (20).

Albrecht, C. W.; t. 49 00 54.

Maskinister (2 kl.) (18).

Sjöberg, K. C.²⁾; Andersson, A. Ph.

En uppsyningsman, en vaktmästare, ett kontorsbiträde, ett laboratoriebiträde, en första mikroskopist, en mikroskopist.

Saluhallar och salutorg.

Expeditionen.

Centralsaluhallen, Kungsgatan 67 C, 2 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 10 41 91, 10 41 97, resp. tjänstemän se nedan; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14).

Instruktion. Instruktion för slakthus- och saluhallsstyrelsens inspektör, antagen av slakthus- och saluhallsstyrelsen 12 maj 1942 (Kf 1942: nr 33).

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 819,422 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,021,000 kr.

Inspektör (1 kl.) (26).

Svanbom, S. O.; t. 10 41 91; träffas säkrast 11—11,30.

Kammarskrivare (20).

Vakant, tf. Holmberg, B. L.; t. 10 41 91.

Maskinist (2 kl.) (18).

Nilsson, C. H.²⁾; t. 10 60 18.

¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt lönegr. 30.

²⁾ Åtnjuter avlöning enligt lönegr. 19.

Hallmästare (16).

Grönstedt, E. G.; t. 10 41 91.

Partikötthallen.*Enskede (postadress: Stockholm 1); hallen hålles öppen för försäljning 6—16 (lördagar och dag före helgdag 6—14).*

Denna hall, som är avsedd för partihandel med kött, innehåller en större försäljningslokal jämte kylrum samt kontorslokaler.

Stadga. Stadga för Stockholms stads partiköttthall, fastställd av ÖA 26 sept. 1936.

Partifiskhallen.*Blekholmsgatan, C.; hallen hålles öppen för försäljning 6—12.*

Denna hall, som är avsedd för partihandel med färsk fisk och skaldjur, innehåller i bottenvåningen försäljningslokaler, i källaren kyl- och frysrums samt en trappa upp kontorslokaler.

Stadga. Stadga för partifiskhallen, fastställd av ÖA 18 mars 1939, med ändr. 19 juni 1942.

Partihallen för trädgårdsprodukter. (Klarahallen.)*Klara Strand, C.; t. 10 98 14; hallen hålles öppen för försäljning; 1 nov.—31 mars 6,30—16; under övriga delar av året 6—16.*

Denna hall, som är avsedd för partihandel med trädgårdsprodukter, innehåller i bottenvåningen saluplatser samt i källaren förvaringslokaler.

Stadsfullmäktige hava den 17 juni 1946 godkänt ett förslag till tillbyggnad av Klarahallen samt anvisat medel till byggnadsföretagets påbörjande.

Partiprisnoteringar sätts genom en särskild noteringskommission (se nedan).

Stadga m. m. Stadga för Klarahallen, fastställd av ÖA 10 maj 1933, med ändr. 23 maj 1934 och 19 juni 1942. Slakthus- och saluhallsstyrelsens taxa å avgifter inom Klarahallen 20 juni 1933.

Centralsaluhallen.*Kungsgatan 67 C, C.; t. 10 41 92; centralsaluhallen hålles öppen 7—18; partiförsäljningen börjar kl. 7; minuthandeln kl. 8.*

Centralsaluhallsbyggnaden består av en källarvåning i höjd med Gamla Brogatan, bottenvåning med huvudingång från Kungsgatan samt fyra trevånings hörnpartier. Källaren, som med sin godsstation står i direkt förbindelse med statens

järnvägsnät, innehåller dels partihandelslokaler, dels kylrum och andra förvaringslokaler för olika slag av livsmedel. Bottenvåningen upptages av salustånd för försäljning i parti och minnt av livsmedel och blommor. Dessutom finnas till hyresgästernas förfogande en charkuteriavdelning för köttmalning och korvberedning samt ett rökeri.

Ett av hörnpartierna upptages av styrelsens huvudkontor och i de övriga äro inredda affärskontor. Utefter fasaden åt Kungsgatan äro inrymda butiker.

Stadga m. m. Stadga för Stockholms stads centralsaluhall, fastställd av ÖA 14 dec. 1912, med ändr. 22 okt. 1926. Taxa å avgifter, som uppbäras inom Stockholms stads centralsaluhall, fastställd av slakthus- och saluhallsstyrelsen 2 nov. 1917, med ändr. 14 sept. 1920.

Övriga under styrelsens förvaltning stående saluhallar äro:

Saluhallen å Hötorget	med 128 förs.-platser.
Östermalms saluhall	» 104 » »
Saluhallen å Körtorget	» 30 » »
» Munkbron ¹⁾	» » »

Fiskförsäljningsbryggan vid Mälartorget med 30 å en betongponton anordnade förs.-platser jämte 36 platser för sumpar.

Ovanstående hallar hållas öppna samma tider som gälla för butikshandeln i Stockholm.

Salutorg.

Samtliga salutorg stå under slakthus- och saluhallsstyrelsens förvaltning. Styrelsen är bemyndigad att bestämma och uppbära dagavgifterna å desamma. Bestämmelser ang. upplåtande av försäljningsplatser återfinnas i § 1 av de särskilda ordningsföreskrifterna för Stockholm samt i av styrelsen utfärdad stadga för försäljningsplatser å salutorg i Stockholm.

Salutorg med fasta försäljningsplatser: Odenortorget; med tillfälliga försäljningsplatser: Klaratorgen, Hötorget, Östermalmstorg, Kornhamnstorg, Mälartorget, Munkbron och Medborgarplatsen.

Samtliga salutorg äro avsedda för försäljning av vissa slag av livsmedel (ej kött och viktualier, i regel ej heller fisk), trädgårdsprodukter (svenska), blommor, julgranar, hemslöjdsalster m. m.

Angående tiden för torghandelns bedrivande är följande stadgat:

För Odenortorget med *fasta försäljningsplatser* gäller samma tider som för butikshandeln i Stockholm.

För de *tillfälliga torgplatserna* gälla följande tider:

¹⁾ Saluhallen å Munkbron användes f. n. ej såsom saluhall.

Å Klaratorgen får handel pågå alla vardagar kl. 6—16 under tiden april—oktober samt kl. 6,30—16 under övrig del av året. Minut-handel får dock icke äga rum före kl. 8.

Å Hötorget, Östermalmstorg, Kornhamnstorg, Mälartorget, Munkbron och Medborgarplatsen må handel äga rum under tiden 1 mars—31 oktober kl. 8—18 utom å lördagar, då handeln med övriga varuslag än färsk frukt och levande blommor slutar kl. 17. Under den övriga delen av året pågår torghandeln kl. 8—16.

Författningar. Särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm § 1, nu gällande lydelse fastställd av ÖA 26 maj 1933, med ändr. 31 juli 1936, 28 april 1939, 15 april 1940, 19 juni 1942 och 13 juli 1943. ÖA:s kung. 27 dec. 1947 ang. handläggning av vissa ärenden i de särskilda ordningsföreskrifterna för Stockholm. Stadga för försäljningsplatser å salutorg i Stockholm, utfärdad av slakthus- och saluhallsstyrelsen 6 aug. 1918, med ändr. 17 april 1934 och 19 juni 1942.

Noteringskommissioner.

För partiprisnoteringar å slaktdjur.

Såsom ovan nämnts, sätts och offentliggörs varje vecka noteringar å slaktdjur av en särskild kommission. Ledamöter i denna hava utsetts av slakthus- och saluhallsstyrelsen efter förslag från sammanslutningar av näringsidkare inom olika branscher. Då livsmedelskommissionen sedan den 5 maj 1941 beslutit om maximipriser å kött, hava marknadsnoteringarna tills vidare inställts.

Ledamöter.

Karlöf, J. I., direktör, ordf.; Eriksson, A. J., kommissionär; Holmberg, G. A., direktör; Lundwall, E., förvaltare; Österberg, T. L., disponent.

För partiprisnoteringar å trädgårdsprodukter.

Enligt slakthus- och saluhallsstyrelsens beslut upprättas regelbundna efterhandsnoteringar rörande partipriser å frukt, bär och grönsaker, som försäljas i Klarahallen och å Klaratorgen. Erforderliga prisuppgifter införskaffas från ett flertal försäljare å dessa platser, varefter uppgifterna efter verkställd bearbetning överlämnas till en av styrelsen för ändamålet tillsatt noteringskommission, bestående av fem ledamöter och fem suppleanter, vilka utsetts efter förslag från sammanslutningar av näringsidkare inom olika branscher.

Noteringarna sätts och offentliggörs i regel enligt följande plan.

Under tiden 16 dec.—28 febr. varje fredag, 1—31 mars och 1 okt.—15 dec. varje tisdag och fredag samt 1 april—30 sept. alla söckendagar utom lördagar. Skulle helgdag infalla å tisdag eller fredag under tid, då endast en eller två noteringar sätts i veckan, förflyttas noteringen till närmast föregående eller efterföljande dag.

Ledamöter.

Karlöf, J. I., direktör, ordf.; Carlson, N. G., disponent (för Stockholm-Uppsala Trädgårdscentral); Schwartzmann, J. E., grosshandlare (för föreningen Stockholms grönsaksgrossister); Olsson, C. G., köpman (för Stockholms livsmedelshandlarförbund); Sundström, H., trädgårdsmästare (för hyresgästföreningen i Klarahallen).

Suppleanter¹⁾: Svanbom, S. O., inspektör; Grätner, S. E., assistent; Olsson, S. H., grosshandlare; Östling, E. M., köpman; Johansson, E. O., trädgårdsmästare.

¹⁾ Suppleanterna upptagas här i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara.

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Handels- och sjöfartsnämnden.

Börshuset, C.; t. 10 56 38; expeditions-tid: 10—15, lördagar och dag före helg-dag 10—12.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 1 augusti 1866 att tillsätta en *Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd*.

Handels- och sjöfartsnämnden har bl. a. att ägna sin uppmärksamhet åt frågor, som hava sammanhang med stadens handel och sjöfart samt hos stadsfullmäktige och stadskollegiet ävensom stadens nämnder göra de framställningar, som i dylika frågor kunna av nämnden finnas behövlige; pröva behov av och antaga mäklare; återkalla mäklares uppdrag; uppgöra förslag å personer att verkställa besiktning enligt sjölagen; vid tillsättande av dispaschör och dispaschörsassistent yttra sig om sökandes lämplighet; efter anmodan av överståthållarämbetet yttra sig i fråga angående behov av notarius publicus samt då sådan eller biträdande notarius publicus befattning förklarats ledig, avgiva yttrande angående sökandes skicklighet och lämplighet; vaka över gällande författningars efterlevnad i avseende å mäklares, dispaschörs och dispaschörsassistents tjänstutövning ävensom över att notarius publicus, biträdande notarius publicus och särskild förordnad vikarie fullgöra dem åvilande skyldigheter, ägande nämnden för sådant ändamål från dessa befattningshavare infordra upplysningar rörande förhållanden i tjänsten; vid tvist mellan notarius publicus och dennes ersättare medla mellan dem samt då tvisten gäller storleken av arvode avgöra tvisten samt att i övrigt handhava de uppgifter, som enligt lag eller författning ankomma å nämnden.

Det åligger nämnden att inom sitt förvaltningsområde lämna stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande borgarråd, stadskansliet och stadens nämnder det biträde, som av dem äskas.

Nämnden består av tolv ledamöter, som stadsfullmäktige inom eller utom sig utse för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig

ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningsskyldighet nämndens arbetsområde faller (borgarrådet för industriroteln), äger närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd, fastställd av OÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 68), med ändr.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 4,324 kr.

Handels- och sjöfartsnämndens ledamöter.

Ordförande.

*Johnson, A. Ax:son, generalkonsul.

Vice ordförande.

*Johansson, K. Albin A., direktör.

Övriga ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm:s ordf.

Aronsson, G. A., köpman.

Carlsson, J. F., grosshandlare.

*Grenstedt, A. V., stadsmäklare.

Högberg, P. E., verkst. direktör.

*Lager, K. F., redaktör, stadsfullm.

*Lindquist, C. C. N. N. Ch., direktör.

Niklason, D., grosshandlare.

Söderberg, R. O., generalkonsul.

*Österberg, S. E., kommerseråd.

Sekreterare (1,320 kr.).

Lindström, O. W., börschef; t. 110656, 105638 (expeditionen).

ett skrivbiträde.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 102).

Stadsmäklare.

De officiella mäklarna antagas av handels- och sjöfartsnämnden, varefter förordnande utfärdas av magistraten.

Mäklare (stadsmäklare) må i städerna antagas för att, när de värda därom anlitade, biträda vid köp och försäljning av varor, fastigheter, fartyg eller andelar däri, växlar och andra värdepapper samt vid uppgörande av avtal om försträckning, hyra, arrende och försäkring ävensom av andra likartade avtal. Det åligger mäklare att över alla av honom slutade avtal med undantag av dem, som angå penningförsträckningar, upprätta och med sitt namn underteckna slutsedel, noggrant upptagande kontrahenternas namn, avtalets beskaffenhet och föremål jämte belopp och pris m. m. Alla av honom avslutade avtal skola för varje dag införas i en särskild med magistratens sigill försedd bok. Mäklare vare förbjudet att idka handel med växlar eller andra värdepapper, varor eller annat, ej heller må han vara syssloman (prokurist), handelsombud eller handelsbiträde åt köpmän.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Författning. K. mäklareordningen 9 juni 1893, med tillägg och ändr.

Mäklare.

Grenstedt, A. V. (spannmål, foder m. m.); Hornsgatan 26, Sö.; t. 41 57 99, 41 58 00.

Jønnel, C. E. R. (spannmål, frö, foderämnen m. m.); Drottninggatan 11, C.; t. 10 83 50, 10 85 00, 11 07 00.

Notarii publici.

Notarii publici i Stockholm antagas av överståthållarämbetet till det antal, som k. m:t efter hörande av handels- och sjöfartsnämnden bestämmer. Då notarius publicusbefattning blivit ledig, skall överståthållarämbetet bl. a. från nämnden inhämta yttrande angående sökandes skicklighet och lämplighet. Notarius publicus är skyldig att, då han därtill anlitats, upptaga protest enligt växellagen och checklagen. Det åligger även notarius publicus att inom staden företaga andra förrättningar, vilka enligt allmän lag eller särskilda författningar ankomma på honom; dock är han icke pliktig åtaga sig delgivande av stämning eller annan handling. Notarius publicus åligger ock, då han därom anmodas och förrättningen kan företagas inom staden: att bestyrka namnunderskrifter, avskrifter och andra uppgifter rörande innehåll i föredöda handlingar; att såsom vittne närvara vid tillslutande eller öppnande av förvaringsrum ävensom vid åsättande eller borttagande av försegling; att kontrollera lotteridragningar samt verkställa utlottningar angående obligationer, aktier och andra

värdehandlingar; att eljest efter företagens kontroll eller undersökning avgiva förklaring rörande därvid iakttaget förhållande; att upptaga förklaringar rörande förhållanden av rättslig eller ekonomisk betydelse ävensom till tredje man överlämna förklaringar av sådan art samt att bekräfta, att myndighet eller person är behörig att företaga viss tjänsteställning eller att någon intager viss tjänsteställning, innehar viss kompetens eller rättsligen är behörig att företräda annan. Han bör tillika, när så ske kan, åtaga sig att bestyrka riktigheten av översättningar. Notarius publicus är behörig att jämväl utom staden verkställa förrättning, som härförut angivits. För varje notarius publicus skall finnas en ersättare (biträdande notarius publicus). Biträdande notarius publicus förordnas av överståthållarämbetet för en tid av tre år. — Vid tillsättning av sådan tjänst skall iakttagas att, innan handels- och sjöfartsnämnden avgiver yttrande, tillfälle skall beredas vederbörande notarius publicus att yttra sig i ärendet.

I vissa fall kan även tillfällig vikarie för notarius publicus eller biträdande notarius publicus förordnas.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Stadga. K. stadga 18 maj 1945 om notarius publicus (Kf 1945: nr 56).

Notarii publici.

Hasselgren, C. L. L.; Drottninggatan 4, C.; t. 10 00 66 (expeditionen), 23 21 35 (personligen); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—14. Bitr. notarius publicus: **Hasselgren, L. A.**

Östberg, C. A.; Fredsgatan 9, C.; t. 10 43 04; expeditionstid: 9—16, lördagar 9—14. Bitr. notarius publicus: **Östberg, L. F. P.**

Flodin, H. A. A.; Brunkebergstorg 15, C.; t. 10 17 71 (expeditionen), 10 16 81 (personligen); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—14. Bitr. notarius publicus: **Holmberg, P. Å. F.**

Steuch, B. A. A. M.; Drottninggatan 4, C.; t. 10 14 06 (expeditionen), 10 14 07 (personligen); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—14. Bitr. notarius publicus: **Oldenburg, U.**

Dispaschör.

Dispaschör har att på begäran verkställa utredning och fördelning av gemensamt haveri, varmed enligt 187 § sjölagen förstås skada, som till räddning ur en fartyg och last gemensamt hotande fara med avsikt tillföga fartyg eller last, ävensom all annan uppoffring, som göres för sådant ändamål, samt skada och kostnad, som vållas eller uppkommer till följd av dylik åtgärd. Gemensamt haveri skall enligt vissa i sjölagen närmare angivna grunder gäldas

H&S

av fartyg, frakt och last i förhållande till varderas värde. Enligt 218 § sjölagen skall även utredning och fördelning av i nämnda lagrum omnämnt s. k. enskilt haveri verkställas av dispaschör, om någon, som har del i haveriet, påfordrar detta. Dessutom har dispaschör enligt lag den 8 april 1927 om dispaschörs befattning med försäkrings tvister att, om tvist uppstår angående ersättningsskyldighet, som på grund av avtal om sjöförsäkring eller återförsäkring av sådan försäkring må åligga försäkringsgivare, härom avgiva yttrande. Slutligen tillkommer dispaschören viss befattning med bestämmande av s. k. distansfrakt samt redaransvarets begränsning. Dispaschörens å tjänstens vägnar avgivna utlåtande kallas dispasch, och, om detta utlåtande ej inom viss tid överklagas, vinner det laga kraft och blir för parterna bindande.

Enligt stadgan angående dispaschörsväsendet den 10 november 1911 med däri genom k. kung. den 2 juni 1933 vidtagna ändringar skall i vardera av städerna Stockholm och Göteborg finnas anställd en dispaschör med visst bestämt tjänstgöringsområde. I vardera av nämnda städer skall tillika anställas en dispaschörs-assistent. Dispaschör tillsättes av konungen och dispaschörsassistent förordnas för en tid

av två år i sänder av magistraten i staden. För behörighet att söka dispaschörs- eller dispaschörsassistentbefattning erfordras bl. a. att hava fullgjort vad för behörighet att utöva domarämbetet är föreskrivet. Magistraten i staden är den myndighet, under vilken dispaschör och dispaschörsassistent lyda i och för tjänsten, varjämte handels- och sjöfartsnämnden äger att övervaka dispaschörs tjänsteutövning. Dispaschör åtnjuter arvode för de av honom upprättade dispascher enligt av k. m:t utfärdad taxa.

Författningar. K. stadga 10 nov. 1911 ang. dispaschörsväsendet, med ändr. Lag 8 april 1927 om dispaschörs befattning med försäkrings tvister. Sjölagen 12 juni 1891, 129, 213, 214, 215, 218, 261, 326, 329, 330 §§. Taxa på arvode åt dispaschörer, utfärdad av k. m:t 19 jan. 1883.

Dispaschör.

Hasselrot, P. G.; Slussplan 5, 2 tr., C., 9—12, 13—16 (lördagar 9—13); t. 11 36 44, personligen 21 53 45.

Dispaschörsassistent.

Krook, K. N. E.

Stockholms stads kristidsnämnd.

Kristidsnämnden.

Vasagatan 11 och 13 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 191 313); t. 23 80 80; kontorstid: 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14); expeditionstid för allmänheten: måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 8,30—15,30, fredagar även 19—21, lördagar och dag före helgdag 8,30—14. Nämnden sammanträder i regel första helgfria tisdagen i varje månad kl. 9. Expeditionen i Spånga, Värstavägen 4, Solhem (postadress: Spånga); t. 36 02 34; kontorstid 8,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—13); expeditionstid för allmänheten måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 8,30—12 och 13,30—15,30, fredagar även 19—21, lördagar och dag före helgdag 8,30—13.

Expeditionen i Hässelby villastad, Kommunalkontoret (postadress: Hässelby villastad); t. 38 07 00, expeditionstid för allmänheten tisdagar, torsdagar och lördagar 11,30—12,30, fredagar 18—20.

Enligt lag den 15 juni 1939 är kommun skyldig att fullgöra vissa av krig m. m. föranledda arbetsuppgifter. Sedan k. m:t genom kung. den 6 september 1939 förordnat, att vad i 2—7 §§ nämnda lag stadgas, tills vidare skulle äga tillämpning, utfärdades den 8 september 1939 k. m:ts kung. om kristidsnämnder. Därjämte utfärdades samma dag en kungörelse om kristidsstyrelser, enligt vilken till biträde åt de centrala kristidsmyndigheterna skola finnas kristidsstyrelser i de orter och med de verksamhetsområden (kristidsstyrelseområden), som k. m:t bestämmer. Samtidigt förordnades, att Stockholms stad skulle utgöra ett kristidsstyrelseområde. Enligt nämnda kungörelser skulle sålunda för Stockholm finnas såväl en kristidsnämnd som en kristidsstyrelse.

Den 31 augusti 1940 utfärdade k. m:t en särskild kungörelse om kristidsnämnd för Stockholms stad, enligt vilken nyssnämnda kungörelser om kristidsnämnder och kristidsstyrelser såvitt angår Stockholms stad upphörde att gälla med utgången av september månad 1940. Enligt den

nya kungörelsen skall för Stockholms stad finnas en kristidsnämnd, *Stockholms stads kristidsnämnd*, vilken har att inom sitt verksamhetsområde fullgöra de arbetsuppgifter, som enligt allmän författning eller genom särskilda av k. m:t eller central kristidsmyndighet meddelade beslut ankomma på kristidsstyrelser och kristidsnämnder.

Det åligger kristidsstyrelse att fullgöra de uppgifter, som äro erforderliga för att fylla befolkningens eller produktionens behov av viktiga förnödenheter eller för att tillgodose annat ändamål av betydelse för folkförsörjningen. Närmare föreskrifter angående kristidsstyrelsens arbetsuppgifter meddelas av den myndighet k. m:t därtill utser. Denna utgöres från och med den 1 november 1939 av statens livsmedelskommission.

Kristidsnämnd åligger, förutom att genomföra de uppgifter som i lag eller författning föreskrivas eller av k. m:t, central kristidsmyndighet eller kristidsstyrelse bliva anbefallda, vidtaga andra åtgärder, som befinnas ägnade att lindra kristidens verkningar. Såsom exempel på sådana arbetsuppgifter angivas i kungörelsen övervakning av föreskrivna inventeringar, tillsyn över att förnödenheter, som äro lagda under beslag eller eljest skola avlämnas till det allmänna, noggrant vårdas och i föreskriven myckenhet komma det allmänna till godo, utdelning av ransoneringskort och av myndigheter i övrigt utfärdade inköpstillsstånd, övervakning av att föreskrifter i konsumtionsreglerande syfte noggrant efterlevas och att överträdelser beivras samt slutligen viss upplysningsverksamhet angående de krav tiden ställer på land och folk. I sin verksamhet äger kristidsnämnd icke vidtaga åtgärd, som kan verka hindrande eller försvärande för det statliga kristidsarbetet.

Stockholms stads kristidsnämnd skall bestå av en av k. m:t tillsatt ordförande, som leder nämndens arbete och vid dess förhandlingar för ordet, samt av ledamöter till det antal, minst sex och högst åtta, som statens livsmedelskommission bestämmer. Överståthållarämbetet skall utse en ledamot i nämnden samt livsmedelskommissionen likaledes en ledamot. Övriga ledamöter och suppleanter utses av stadsfullmäktige. Nämnden utser inom sig en vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra för denne,

KrN

För de ledamöter, som utsetts av stadsfullmäktige, skola finnas lika många av stadsfullmäktige valda suppleanter. Ordförande samt ledamöter och suppleanter utses för kalenderår.

Ordföranden eller, efter hans bestämmande, vice ordföranden eller annan ledamot av kristidsnämnden äger å nämndens vägnar besluta i ärenden av löpande beskaffenhet.

Kan kristidsnämndens beslut i annat ärende ej utan olägenhet avvaktas, må ärendet å nämndens vägnar avgöras av ordföranden, eller, efter hans bestämmande, av vice ordföranden, jämte minst två av ordföranden eller vice ordföranden tillkallade ledamöter av nämnden. Ordföranden eller vice ordföranden är skyldig att vid nästa sammanträde med kristidsnämnden anmäla beslutet och de åtgärder, som med anledning därav vidtagits.

Kristidsnämnden må, efter förslag av ordföranden, uppdraga åt ordföranden eller vice ordföranden jämte, i vartdera fallet, minst två ledamöter av nämnden att å nämndens vägnar besluta i vissa andra ärenden eller närmare angivna grupper av ärenden än som förut angivits.

Utgående expeditioner undertecknas av ordföranden eller vice ordföranden eller ock av den ledamot av nämnden, som meddelat beslut i ärendet, samt kontrasigneras av den nämnden därtill förordnades.

Kristidsnämnden må överlämna åt tjänsteman hos nämnden att avgöra ärenden av enklare beskaffenhet eller ärenden, beträffande vilka han besitter särskild sakkunskap. Expedition i sådant ärende skall undertecknas av den person, som avgjort ärendet och kontrasigneras av den nämnden därtill utser. I beslut, som meddelas av tjänsteman, må rättelse påkallas hos kristidsnämnden.

Författningar. K. kung. 31 aug. 1940 om kristidsnämnd för Stockholms stad, med ändr. (Kfh 1946: sid. 943 och Kf 1945: nr 63). Lag 15 juni 1939 om skyldighet för kommun att fullgöra vissa av krig m. m. föranledda arbetsuppgifter, med ändr. (Kfh 1946: sid. 913). K. kung. 6 sept. 1939 med förordnande jämlikt 1 § lagen den 15 juni 1939 om skyldighet för kommun att fullgöra vissa av krig m. m. föranledda arbetsuppgifter. K. kung. 20 juni 1941 om priskon- tor vid kristidsstyrelserna m. m. (Kf 1941: nr 121). K. m:ts instruktion 27 okt. 1939 för statens livsmedelskommission, med ändr.

Kristidsnämndens ledamöter.

Ordförande (arvode 4,200 kr.)

(tillsatt av k. m:t).

Malmberg, O. H., f. d. generaldirektör.

Vice ordförande (arvode 1,800 kr.).

Mogård, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm. (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm:s ordf. (utsedd av stadsfullm.).

Carlsson, Carl Walfrid, direktör, stadsfullm. (utsedd av överståthållarämbetet).

Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Kollberg, G. N., verkst. direktör (utsedd av statens livsmedelskommission).

Larsson, Gunnar J., kommunalarbetare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Stigbrand, T. S., överlärare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter¹⁾

(utsedda av stadsfullm.).

Carlsson, Abel E., kamrerare.

Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild), fru, stadsfullm.

Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkarska.

Heckscher, f. Vickhoff, Anna Britta, fru.

Hurtig, C. M. G., konditor.

Jonsson, f. Jonsson, Edith A., fru.

Sekreterare.

Johansson, F. V. (se nedan).

Kristidsnämndens delegerade.

Delegerade för ekonomiska frågor.

Malmberg, O. H., ordf.; Anderson, Carl Albert; Karlsson, G. Verner.

Suppleanter: Carlsson, Abel E.; Carlsson, Carl Walfrid (i nu nämnd ordning).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ledamöterna hrr Anderson, Verner Carlsson samt vice ordföranden och fru Wedberg-Larsson i första hand ersättas av suppleanterna hr Abel Carlsson, fruarna Carlsson, Ekdahl och Heckscher, hr Hurtig och fru Jonsson i nu nämnd ordning, ledamoten hr Gunnar Larsson i första hand ersättas av suppleanterna fru Jonsson, hr Abel Carlsson, fruarna Carlsson, Ekdahl och Heckscher samt hr Hurtig i nu nämnd ordning samt ledamoten hr Stigbrand i första hand ersättas av suppleanterna fru Heckscher, hr Hurtig, fru Ekdahl, hr Abel Carlsson, fru Carlsson och fru Jonsson i nu nämnd ordning.

Delegerade för ransoneringsärenden.

Mogård, J. A. B., ordf.; Carlsson, f. Eriksson, B. L. V. (Brynhild); Kollberg, G. N.; Stigbrand, T. S.

Suppleanter: Wedberg-Larsson, A. A. Elvira; Hurtig, C. M. G.; Jonsson, f. Jonsson, Edith A. (i nu nämnd ordning).

Delegerade för personalfrågor.

Malmberg, O. H., ordf.; Anderson, Carl Albert; Larsson, Gunnar J.

Suppleanter: Carlsson, Carl Walfrid; Carlsson, Abel E. (i nu nämnd ordning).

Delegerade för prisövervakningsfrågor.

Malmberg, O. H., ordf.; Wedberg-Larsson, A. A. Elvira; Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E.; Jonsson, f. Jonsson, Edith A.; Heckscher, f. Vickhoff, Anna Britta.

Delegerade för nämndens och Stockholms läns kristidsstyrelses gemensamma handelsavdelning.

Mogård, J. A. B., ordf., Karlsson, G. Verner (utsedda av kristidsnämnden); Ericson, E. H., handelsföreståndare (utsedd av Stockholms läns kristidsstyrelse).

Revisorer.

Kristidsnämndens verksamhet granskas av tre revisorer jämte två suppleanter, vilka årligen utses av stadsfullmäktige.

Eriksson, S. H., ombudsman; Montelius, G. H., aktuarie; Olson, E. Hj., revisor, ordf.

Suppleanter: Wennersten, Å. E., bankrevisor; Zetterberg, Estrid M, fröken.

Kristidsnämndens kansli och expedition.

Vasagatan 11, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 23 80 80; expeditionstid: 8,30—16,30, lördagar och dag före helgdag 8,30—14.

Direktör och kanslichef (19,632 kr.).

Bergman, J. P. H.; mottagningstid 10—11.

Kontorschef (16,536 kr.).

Johansson, F. V.; mottagningstid: 9—10.

Kameralavdelningen.

Föreståndare.

Johansson, F. V. (se ovan och sid. 216).

Kontorsassistent (7,776 kr.).

Drott, S. M.

Sex biträden, tre telefonister, en förste expeditionsvakt, fem expeditionsvaktsbiträden.

Vedavdelningen.

Föreståndare (9,684 kr.).

Enholm, C. H.

Fyra biträden.

Bränsleavdelningen (bränslekontoret).

Föreståndare (11,940 kr.).

Tjelder, V. F. I.

Elva biträden.

Handelsavdelningen.

Denna avdelning är gemensam för Stockholms stads kristidsnämnd och Stockholms läns kristidsstyrelse.

Avdelningsföreståndare.

Bengtsberg, C. G., tjl. (se sid. 283), *tf.* Johansson, G. E. M. (9,144 kr.).

Sakkunnigt biträde.

Johansson, G. E. M., tjl. (se ovan), *tf.* Abrahamsson, G. E. (10,200 kr. utan rörligt tillägg).

Femtiofem biträden.

Kontrollavdelningen.

Föreståndare.

Enholm, C. H. (se ovan).

Åtta biträden.

Ransoneringsavdelningen.

Föreståndare (10,236 kr.).

Nilsson, E. B.

Kontorsassistent (8,136 kr.).

Ekebohm, E. W.

Trettiofem biträden.

Prisombud (5,820 kr.).

Jansson, Sigrid.

Två biträden.

KrN

Kristidsnämndens förtroenderåd.

Efter framställning från livsmedelshandelsorganisationer har statens livsmedelskommission med stöd av erhållet bemyndigande beslutat, att vid kristidsstyrelserna skola såsom rådgivande organ inrättas särskilda förtroenderåd, sammansatta av representanter för livsmedelshandels olika led och företagsformer. Råden ha till uppgift att biträda kristidsstyrelserna vid deras handläggning av sådana ransoneringsfrågor, som beröra handeln (bl. a. lagerökningsärenden). De skola även — på grundval av till dem lämnade informationer rörande försörjningsläget — verka för att gällande ransone-

ringsbestämmelser vinna förståelse inom handeln och där respekteras. Kristidsstyrelsens ordförande skall tillika vara ordförande i förtroenderådet.

Malmberg, O. H., f. d. generaldirektör, ordf. (kristidsnämndens ordf.); **Högström**, A. P. B., direktör (repr. för den enskilda detaljhandeln); **Wallin**, B. T., disponent (repr. för konsumentkooperationen); **Fridén**, N. E., disponent (repr. för partihandeln inom livsmedelsbranschen); **Sundblom**, E. A., direktör (repr. för partihandeln inom livsmedelsbranschen); **Karlsson**, K. G., direktör (repr. för slakterinäringen); **Wahlgren**, Å. E., disponent (repr. för slakterinäringen).

Stockholms stads hemvärnsnämnd.

Hemvärnsnämnden.

Adress och mottagningstid: se nedan under ordföranden och sekreteraren.

Hemvärdet, som utgör en del av lantförsvaret, består enligt k. kungörelsen den 30 juni 1947 om hemvärnets organisation och uppgifter m. m. (hemvärnskungörelsen) av militärt organiserade, på frivillighetens väg rekryterade förband, vilkas främsta uppgift är att verka för det omedelbara skyddet av den egna hemorten och arbetsplatsen. Hemvärdet indelas med hänsyn till sina uppgifter i *allmänt hemvärn* och *driftvärn*. Allmänna hemvärdet verkar för det omedelbara skyddet av den egna hemorten och driftvärdet för det omedelbara skyddet av statliga eller kommunala myndigheters eller enskilda företags egna anläggningar och arbeten. För allmänna hemvärnets organiserande indelas försvarsområdena i *hemvärnskretsar*. Hemvärnskretsarna indelas i *hemvärnsområden*. Den omedelbara ledningen av allmänna hemvärdet utövas inom varje hemvärnsområde av en *hemvärnschef*, vilken i vad avser organisationen och utbildningen närmast är underställd kretshemvärnschefen. I övrigt lyder han i militärt hänseende under försvarsområdesbefälhavaren. Under hemvärnschefen lyder hemvärnspersonalen inom hemvärnsområdet. Hemvärnets personal utgöres av hemvärnsmän, extra hemvärnsmän, hemvärnsrekryter och hemvärnspojkar, vilka vid tjänstgöring i driftvärdet benämnas driftvärnsmän, extra driftvärnsmän, driftvärnsrekryter och driftvärnspojkar samt av musikhemvärnsmän. Till hemvärnsmän räknas jämväl allt hemvärnsbefäl.

Enligt hemvärnskungörelsen må förordnande för hemvärnschef samt för personal (hemvärnsmän, extra hemvärnsmän och hemvärnsrekryter), som icke fört tillhör hemvärdet, icke utfärdas, förrän vederbörande hemortskommun lämnats tillfälle att yttra sig över hans allmänna lämplighet för uppgiften. Ej heller må med visst undantag antagning av driftvärnsmän (extra driftvärnsmän och driftvärnsrekryter) ske, förrän vederbörande hemortskommun lämnats tillfälle yttra sig i ärendet. Dylikt yttrande må avgivas antingen av drätselkammaren, kommunalnämnden eller motsvarande organ eller ock av särskild nämnd, som må hava för ändamålet särskilt tillsatts, eller av annan kommunal myndighet, åt vilken kommun må hava uppdragit handläggningen av sådana frågor. Sådant kommunalt organ har rätt att utse högst två representanter i den av hemvärnsområdets

samtliga hemvärnsmän och extra hemvärnsmän utsedda förtroendenämnden.

Stadsfullmäktige beslöt den 28 juni 1940 att utse dylik särskild nämnd, kallad *Stockholms stads hemvärnsnämnd*. Nämnden består enligt samma beslut av fem för ett år valda ledamöter. Ordförande och vice ordförande utses årligen inom nämnden. Val av ledamöter i nämnden för år 1949 ägde rum den 6 december 1948.

Då hemvärdet utgör en del av lantförsvaret har det principiellt ansetts ankomma på kronan att bestrida de kostnader, som äro onödgängliga för att hemvärdet skall kunna erhalla en effektiv organisation. Stadsfullmäktige hava dock ansett sig böra lämna bidrag till vissa med verksamheten förenade kostnader av allmänt social natur (till hemvärnsmännens personliga utrustning m. m.).

Författningar. K. kung. 30 juni 1947 om hemvärnets organisation och uppgifter m. m. (hemvärnskungörelsen), med ändr.

Stat år 1949. Utgifter: driftbudgeten 22,984 kr.

Hemvärnsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Abard, G. S., direktör; träffas Torsgatan 2, Va., alla vardagar 10—11; i övrigt efter överenskommelse per telefon »Morgontidningen».

Vice ordförande.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Edborg, N. R., direktör.

Nordenfelt, B., redaktör.

Törnqvist, J. E., kontrollör, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma för polisenämnden m. fl. (se sid. 146.)

Sekreterare (1,320 kr.).

Eklblad, K. E. V., förste kammarskrivare; träffas Svartmangatan 11—13, C., torsdagar 18,30—19,30; i övrigt efter överenskommelse per tel. 22 20 20 eller 20 03 87.